

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БЮРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Механіко – технологічний факультет

УДК 631.363:636.085.55

ПОГОДЖЕНО
Декан механіко-технологічного
факультету

_____ (підпис)

Братішко В.В.
(ПІБ)

“ ____ ” _____ 2023 р.

ДОПУСКАЄТЬСЯ ДО ЗАХИСТУ
Завідувач кафедри
кафедра охорони праці та біотехнічних
систем у тваринництві

_____ (підпис)

Хмельовський В.С.
(ПІБ)

“ ____ ” _____ 2023 р.

МАГІСТЕРСЬКА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему Обґрунтування технології та вибір обладнання
для виробництва збалансованих комбікормів для тварин

Спеціальність – 208 «Агроінженерія»

Освітня програма – «*Оптимізація процесів, параметрів і режимів роботи техніки АПК*»

Орієнтація освітньої програми – освітньо-професійна

Гарант освітньої програми

д.т.н., с.н.с.
(науковий ступінь та вчене звання)

_____ (підпис)

В.В. Братішко
(ПІБ)

Керівник магістерської роботи

к.т.н , доцент
(науковий ступінь та вчене звання)

_____ (підпис)

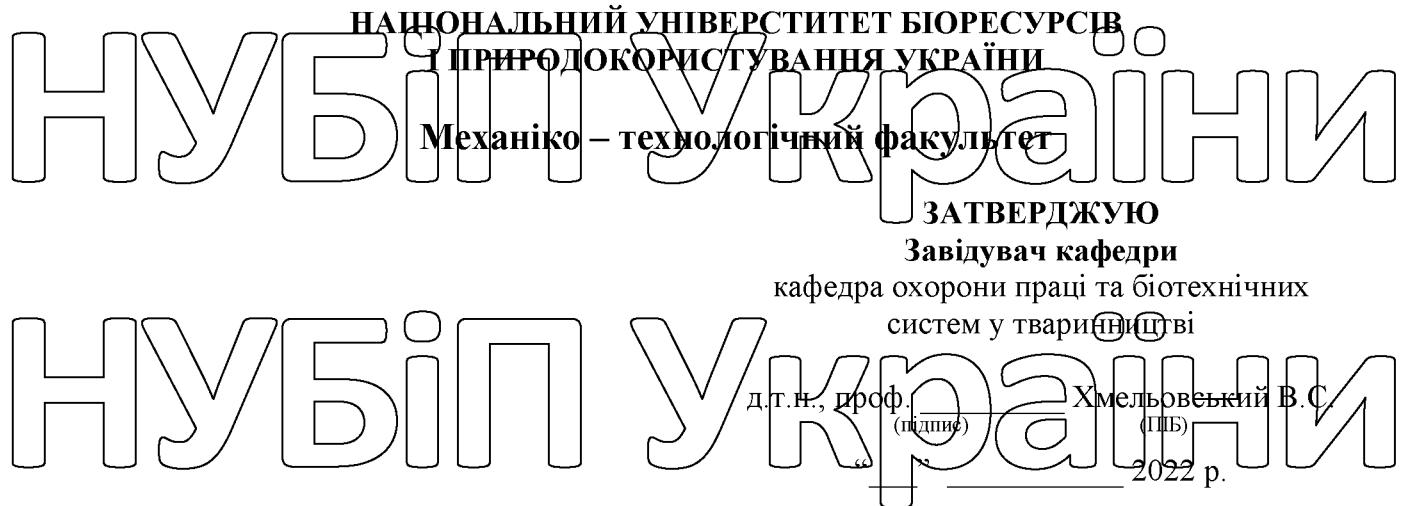
О.О.Заболотько
(ПІБ)

Виконав

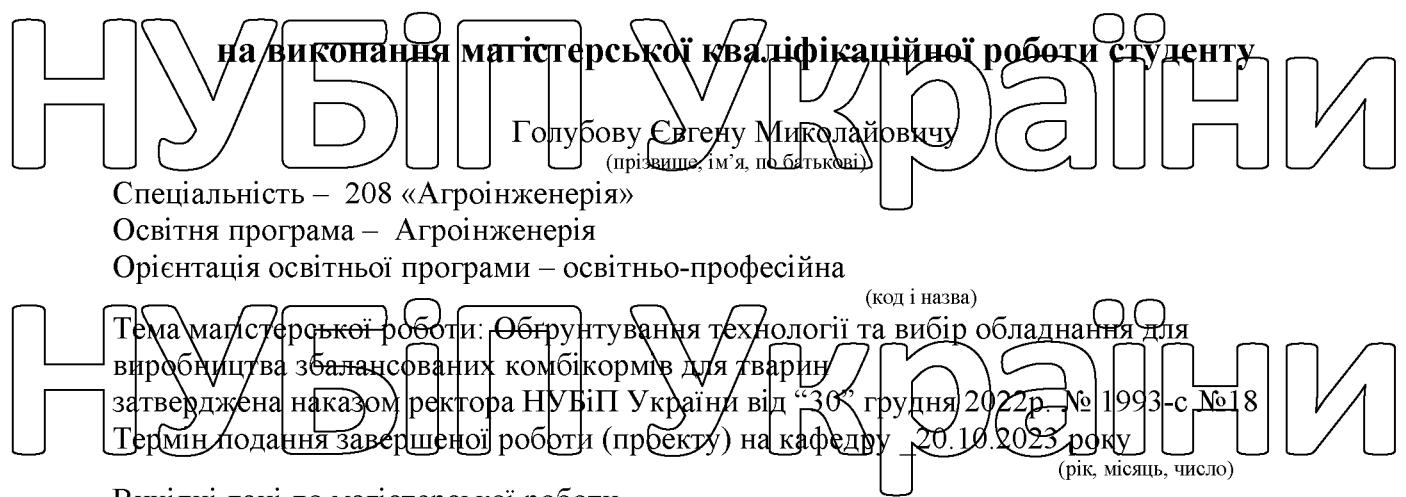
.....(підпис)

Є.М.Голубов
(ПІБ студента)

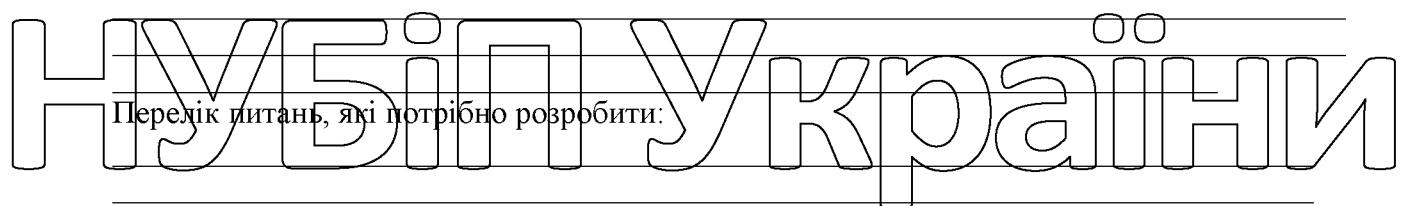
КИЇВ – 2023

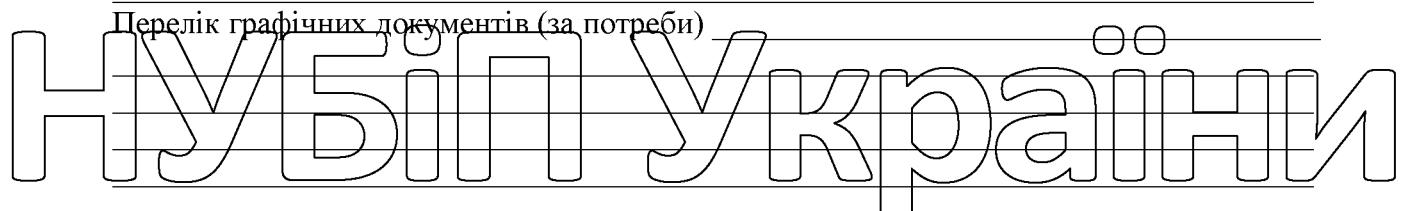
З А В Д А Н Н Я

Вихідні дані до магістерської роботи

Перелік питань, які потрібно розробити:

Дата видачі завдання “ ____ ” 20 ____ р.

Керівник магістерської кваліфікаційної роботи

(підпись)

(прізвище та ініціали)

О.О. Заболотько

Завдання прийнято до виконання

Є.М. Голубов

РЕФЕРАТ

НУБІП України

В магістерській кваліфікаційній роботі – «Обґрунтування технології та вибір обладнання для виробництва збалансованих комбікормів для тварин».

В пояснівальній записці проведено аналіз діяльності господарства,

вибрана сучасна технологія приготування комбікормів в умовах господарства, в конструктивний частині проекту проведено аналіз конструкцій комбікормових установок та запропонована конструкція відділення домішок, проведено технологічний та енергетичний розрахунки.

Розглянуті також питання техніки безпеки машини, визначення економічних показників запропонованого технологічного рішення та фхорони праці.

Магістерська кваліфікаційна робота складається з пояснівальної записки об'ємом сторінок 77 без додатків, 14 таблиць, 15 рисунків та 53

літературних джерела. Мета дослідження – визначити основні напрямки підвищення ефективності та якості процесу змішування добавок при приготуванні комбікормів

Об'єкти дослідень – технологічний процес приготування збалансованих кормів для свиней та засоби для їх реалізації. І предмет дослідження – сучасні технології кормоприготування, потоковий змішувач добавок для приготування збалансованих комбікормів в умовах фермського господарства

Ключові слова: КОМБІКОРМОВА УСТАНОВКА, КОРМОСУМІШ, БМВД, ДОЗУВАННЯ, УДОСКОНАЛЕННЯ, КОМБІКОРМА, СВИНІ, ВІДГОДІВЛЯ, ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ПРОЦЕС

НУБІП України

ПЕРЕДІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ, СИМВОЛІВ, ОДИНИЦЬ,
СКОРОЧЕНИЙ ТЕРМИНІВ

НУБІП України

ФГ – фермерське господарство

ПСП – приватне сільськогосподарське підприємство

ВП – виробничий процес

ТП – технологічний процес

ПТЛ – потоково-технологічна лінія

ТЗ – технологічні засоби

ОТ – обладнання технологічне

(ОП – охорона праці)

БМВД – білково-мінеральні-вітамінні добавки

ДСТУ – державний стандарт України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

ЗМІСТ

ВСТУП.....

РОЗДІЛ 1. ХАРАКТЕРИСТИКА ФЕРМИ. АНАЛІЗ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

РОЗВИТКУ СВИНОФЕРМИ 12

[1] 1.1 Загальний стан господарства 12

1.2. Характеристика тваринництва Ошика! Закладка не определена.

1.2.1. Наявність поголів'я та перспектива його розвитку Ошика! Закладка

не определена.

1.2.2 Структура тваринництва Ошика! Закладка не определена.

1.4 Обґрунтування теми кваліфікаційної роботи 20

РОЗДІЛ 2. ТЕХНОЛОГІЧНИЙ РОЗРАХУНОК ТА ВИБІР ЗАСОБІВ ДЛЯ
СВИНОФЕРМИ 22

2.1. Значення механізації підготовки кормів до згодовування 22

2.2. Зоотехнічні вимоги до приготування комбікормів 23

2.3. Обґрунтування технологічної лінії приготування комбікорму 24

2.4. Визначення добового обсягу для виготовлення комбікорму 34

2.4.1. Визначення добової витрати кожного виду кормів 34

2.4.2. Визначення разових витрат комбікорму 35

2.5 Вибір обладнання водопостачання та напування на свинофермі 37

2.6 Вибір обладнання прибирання утилізації гною на свинофермі 37

РОЗДІЛ 3. ДОСЛІДЖЕННЯ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

КОРМОПРИГОТУВАННЯ НА СВИНОФЕРМІ 39

3.1. Огляд та оцінка засобів механізації для приготування комбікормів 39

3.2. Огляд засобів механізації процесу приготування збалансованих комбікормів в умовах фермського господарства 43

3.3 Аналіз утворення та існування «зон» у горизонтальних змішувачах 53

3.4 Обґрунтування технологічної схеми горизонтального змішувача
щнекового типу 55

3.4. Розробка конструктивно-функціональної схеми агрегату для приготування комбікорму	58
3.5. Дослідження твінтового змішувача добавок	60
4. ТЕХНІКО-ЕКОНОМІЧНА ОЦІНКА ПРИЙМАТИХ РІШЕНЬ	64
4.1. Економічна ефективність прийнятої технології та засобів для її реалізації у господарстві	64
4.2 Розрахунок економічної ефективності запропонованої технології та системи машин в господарстві	65
5. ОХОРОНА ПРАЦІ В ГАЛУЗІ.....	67
5.1 Загальні положення та вимоги з охорони праці до роботи з агрегатами для приготування комбікорму	67
5.2. Аналіз потенційних небезпек машин для приготування комбікорму	69
ВИСНОВКИ.....	72

Список використаних джерел

Додатки

ВСТУП
НУБІП України
Найважливішою умовою розвитку та підвищення ефективності тваринництва є створення постійної кормової бази, оскільки рівень

продуктивності тварин на 50-80% визначається їх поживністю. На жаль, у

більшості сільськогосподарських підприємств виробництво кормів як за кількістю, так і за якістю не відповідає потребам тваринництва. Наслідком є низька ефективність використання кормів, надмірне споживання кормів і

висока ефективність кормів на одиницю продукції. Джерелами кормів є:

виробництво їх у системі польової сівозміни (переважно концентрованих кормів); позмінне виробництво кормів (переважно зелених і соковитих);

доходи від природних кормових угідь; кормові суміші та кормові добавки виробництва промислових підприємств; відходи харчової, молочної, м'ясої та рибної промисловості.

При створенні кормової бази слід враховувати не тільки загальну кількість кормів, з яких буде отримана певна кількість продукції, а й їх збалансованість за поживністю. Незбалансованість кормового раціону за

протеїном, вітамінами та мікроелементами, навіть якщо добовий раціон у кормових одиницях відповідає продуктивності тварин, зменшується, а витрати кормів зростатимуть. Це збільшить собівартість продукції та знизить ефективність промисловості. Недостатня забезпеченість кормами, особливо в молочному скотарстві, призводить до нещідності, розвитку різних захворювань і загибелі молодняку. Кормова база за О.І. Сусценко [3] є

джерелом комбікормів області, району, господарств, у тому числі промислових, прибережних і морських комбікормів, а також комбікормів заводського виробництва (синтетичні амінокислоти, білково-вітамінні

добавки, дріжджові комбікорми) тощо. Калаткар, М.Ф. Кулик та ін. [4]

вважають, що кормова база – це технологічний процес, що складається з вирощування, заготівлі, зберігання, підготовки кормів до згодовування, нормування харчових раціонів і збалансування їх за вмістом біологічно активних і мінеральних речовин.

За даними державної статистики України, за останні 20 років внаслідок зменшення поголів'я сільськогосподарських тварин площі кормових посівів скоротилися в 6,2 рази (з 12190 до 1950 тис. га). Змінилася і структура посівів сільськогосподарських культур. Якщо у 1995 році кормові рослини займали

35,2% у структурі посівних площ, то у 2018 році – лише 7,4%. Тому спостерігається динамічне збільшення посівних площ технічними культурами. Поки що продуктивність кормової площини в Україні середня – 20,25 т кормів/одиниця від 1 га. Розрахунки показують, що для рентабельності

кормовиробництва необхідно отримати з 1 га не менше 55 т кормових одиниць. Це цілком реальне завдання, враховуючи, що передбачені господарства мають у своєму розпорядженні 60-70, а то й 90-100 тонн кормів. Якщо до цієї продуктивності кормової площини додати ефективне використання землі при вирощуванні 10 зернових і кормових культур і раціональне використання побічної продукції, то можна утримувати 100 га землі і всього 80-100 умовних голів/голови.

У листопаді 2022 року продовжується тенденція до зниження цін на забійну свиню. Середньозважена ціна реалізації залишилася на рівні 67,4 грн/кг, що означає зростання на 2,9% порівняно з минулим тижнем.

Про це повідомляє Асоціація свинарів України. Зазначимо, що минулого тижня аукціон завершився падінням закупівельних цін для суб'єктів ринку свинини на 1,5-3 грн/кг.

Так, більшість товарних партій у центральних областях реалізовували за ціною 68-71 грн/кг. На Сході ціна коливалася в діапазоні 66-70 грн/кг. У західних областях – в межах 66-68 грн/кг. Ціни нижче 66 грн/кг спорадично зустрічаються у східних регіонах і лише на об'єктах резервування після завершення основних торгів – з понеділка по вівторок.

М'ясопереробники були змушені коригувати обсяги збору, щоб запобігти тимчасовим застяганням продукції через збої в графіках доставки околодженої свинини через часті попередження про погодні умови та відключення електроенергії.

Тому ефективне годування тварин і засоби його забезпечення є основою успіху

Матеріали роботи апробовано в наукових роботах – участь у наукових конференціях, публікація дипломних робіт за темами та науковими групами, реалізація науково-дослідної ініціативи факультету.

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

РОЗДІЛ 1. ХАРАКТЕРИСТИКА ФЕРМИ ГОСПОДАРСТВА

НУБІП України

1.1 Загальний стан господарства

1.1. Загальна характеристика господарства

Сільськогосподарське підприємство СТОВ „Пилипчанське“ знаходиться в с. Пилипча Баришівського р-ну Київської області. Відстані до залізничної станції в м. Березань 24 км, обласного центру – 78 км.

Орні землі суглинисті, переважно рівнинні, часом трапляються з невеликим схилом. На території господарства знаходяться невеликі яри, ставки і водоймища.

Клімат району помірно-теплий, зволожений. Середньорічна температура повітря $+8,1^{\circ}\text{C}$, з найбільшими показниками в липні-серпні і найменшими в січні-лютому місяцях. Мінімальна температура при малосніжній зимі може стати причиною вимерзання озимих культур і пошкодження плодових дерев.

Середньорічна кількість опадів складає 586 мм, основна їх кількість (більше 70%) випадає в період вегетації рослин. Максимум опадів припадає на

червень-липень. Проміжок часу наявності снігового покрою складає біля 85 днів. Відносна вологість повітря в середньому біля 72%. В цілому кліматичні умови району сприятливі для вирощування всіх районованих культур.

Сільськогосподарське підприємство СТОВ „Пилипчанське“ має площу

сільськогосподарських угідь 600 га. Структура землекористування приведена

на рис. 1.

СТОВ „Пилипчанське“ має машинно-тракторний парк з

сільськогосподарськими машинами, складські приміщення, склад паливно-мастильних матеріалів, автомобільний парк, ремонтну майстерню, яка дозволяє проводити поточний ремонт сільськогосподарських машин та їх технічне обслуговування. Крім цих об'єктів, на території господарства розташований зернотік, ферми по відгодівлі свиней та молочно товарна ферма.

Кількість машин в господарстві приведено в табл. 1.

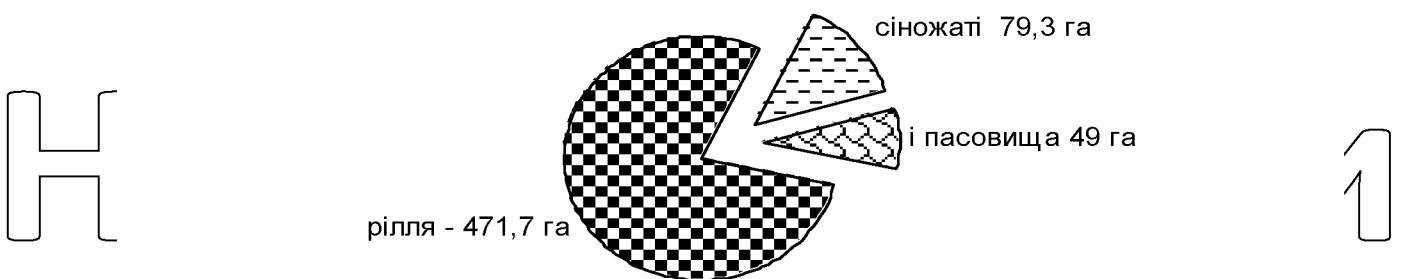

Рис. 1! Структура земельних площ господарства
Така кількість тракторів і автомобілів в основному забезпечує

виконання комплексу сільськогосподарських робіт в оптимальні строки 7-12

днів при достатній якості робіт, хоча строк експлуатації машин досить застарілий.

Таблиця 1

Кількість тракторів, автомобілів і сільськогосподарської техніки у господарстві на початок 2004 року.

Найменування машин	Кількість, шт.
Трактори гусеничні	1
Трактори колісні	6
Комбайні і самохідні машини з них силосозбиральні зернові	21
Сільгоспмашини:	17
Автомобілі, всього	8
в т.ч. вантажні електродвигуни	25

НУБІП України

Одним із найбільш важливих факторів діяльності господарства є забезпеченість його трудовими ресурсами. Господарство в цілому забезпечене робочою силою. В тваринництві зайнято 17 працівників.

Напрямок розвитку господарства м'ясо-молочний в тваринництві та багатогалузевий в рослинництві.

НУБІП України

Рослинництво повністю задовольняє потребу тваринництва в кормах.

Урожайність та посівні площі різних культур наведено в табл. 2.

Таблиця 2

Показники по вирощуванню сільськогосподарських культур в 2004 році.		
Найменування культур	Посівна площа, га	Урожайність, ц/га
Озима пшениця	131	32
Ярова пшениця	101	30
Ячмінь	50	25
Гречка	38	16
Кукурудза на зерно	30	60
Зерново-бобові	20	20
Цукрові буряки	30	350
Соняшник	10	18
Кормові коренеплоди	15	350
Природні сінокоси	73,8	108
Багаторічні трави	10	150
Однорічні трави	15	150
Кукурудза на силос	16,7	360
Озимий ріпак	5	180

НУБІП України

1.2 Характеристика тваринництва

1.2.1 Структура тваринництва і перспектива його розвитку

СТОВ „Пилипчанське”, в основному, має виробничий напрямок молочно-

м'ясний по поголів'ю ВРХ і вирощуванню та відгодівлі свиней. Поголів'я ВРХ розміщено на фермі з ділянкою площею 2 га, а свині – на іншій ділянці. В табл. 3 наведено поголів'я тварин в 2004 році та перспектива розвитку тваринництва.

На перспективу розвитку господарства намічено збільшити виробництво продукції тваринництва за рахунок збільшення продуктивності тварин. Цей ріст буде проводитись на основі покращення кормової бази, умов утримання тварин, впровадження нових прогресивних методів організації праці, механізації всіх виробничих процесів і покращення племінної роботи в

НУБІП України

Таблиця 3
Поголів'я тварин господарства

НУБІП України

Види тварин	Кількість голів		
	середньорічне	кінець	перспектива
ВЕЛИКА РОГАТА ХУДОБА, в т.ч. корови дійні	104	105	150
молодняк	56	65	100
СВИНІ ВСЬОГО, в т.ч. свиноматки, свині на відгодівлі	336 27 309	400 27 373	400 27 373
Коні	16	16	20

1.2.2 Існуюча технологія виробництва та способи утримання тварин в залежності від природно-кліматичних умов, методів ведення тваринництва, періодів року і умов, що склалися в господарствах України застосовують різні способи утримання тварин. В СТОВ „Пилипчанське” для

молочних корів в зимовий період використовують прив'язну систему утримання тварин. Доїння корів в стійлах застосовують при прив'язному способі утримання. При цьому збирання молока може бути в переносні відра або в молокопровід, за допомогою якого воно транспортується на первинну обробку і тимчасове зберігання. В господарстві використовують машинне доїння в переносні відра.

Під час доїння у стідах відсутні операції по переміщенню тварин до місця доїння, у більшій мірі може забезпечуватись індивідуальний догляд за тваринами.

Під час доїння в переносні відра можливий найпростіший набір технічних засобів, але найбільші затрати праці у зв'язку з наявністю операцій щодо переміщення доїльників апаратів вздовж фронту доїння і транспортування молока до молочної. Навантаження на одного оператора, якщо доїння проводиться у переносні відра, досягає до 20-22 корів.

Влітку молочне стадо тримають на вигульних майданчиках біля корівника, при доїнні та на нічний вілоччинок переганяють в корівник. Для худоби на відгодівлі та вирощування молодняку використовують безприв'язне утримання.

Кожен спосіб має свої переваги. Безприв'язна (боксова) система утримання базується на груповому обслуговуванні тварин. По технології догляду вона значно складніша, ніж прив'язна, так як потребує достатніх запасів кормів і підстилки. В даному випадку кормова база господарства дозволяє використовувати цей спосіб утримання.

1.2.3 План ферми Схарактеристика тваринницьких приміщень
Тваринницька ферма великої рогатої худоби (рис. 2) розміщена в господарстві окремо. На фермі є два приміщення на 100 корів. Біля приміщення є вигульний майданчик. Також на території ферми знаходиться кормоцех. За приміщеннями розташовано дві траншеї для зберігання силосу, коренеплодів, траншея для зберігання жому. Також тут знаходиться критий майданчик для сіна та грубих кормів. Гносховище розміщене на відстані 150 м від ферми.

Свині розміщені на окремій території в одному приміщенні.

На відстані 0,75 км розміщений зерносклад, в якому виконується подрібнення зернових кормів дробаркою ДКМ-Ф-5. Проїзди і площаики мають переважно тверде покриття.

1.2.4 Кормова база і добові рациони годівлі тварин

Задовільна кормова база головний фактор збільшення виробництва продукції тваринництва. Розвиток кормової бази повинен вирішуватись по лінії інтенсифікації вирощування основних кормових культур в господарстві (зерно, сіно, кукурудза на силос, зелений корм).

Кормова база залежить також від правильної організації господарства постачання зеленого корму тваринам, переробки трави на вітамінне борошно, подрібнення сіна в сінне борошно.

Річна витрата і потреба в кормах розраховані, виходячи із нормативної структури затрат кормів на одиницю продукції, що виробляється.

Правильна годівля тварин виконується за рахунок її нормування, що забезпечує одержання від тварин продукції при економному використанні кормів.

Норми годівлі складаються на основі існуючих рекомендацій та із досвіду роботи передових тваринницьких господарств, а також з врахуванням наявної кормової бази в господарстві. Раціон, добова дача із різних компонентів кормів, складена з врахуванням продуктивності, живої ваги і фізіологічного стану тварин. Раціон, призначений для згодовування тваринам, передбачає задовольнити потребу тварин в поживних речовинах в повному обсягу. Раціони складаються для стада як на літній, так і на зимовий період окремо.

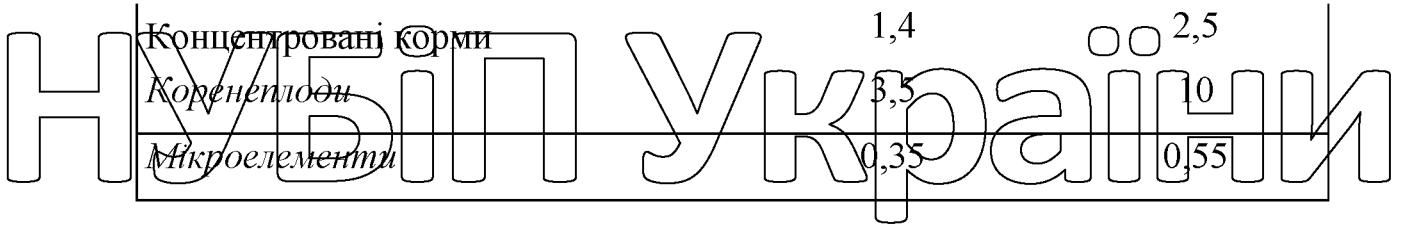
В табл. 4 приведено раціон для однієї голови ВРХ, що відповідає зимовому періоду годівлі.

НУБІП Україні

Рациони для великої рогатої худоби, кг/добу

Таблиця 4

Вид корму	Нетелі та телята старше 6 місяців	корови
Сіно	2	3
Солома	6	8
Силос (сінаж)	10	20

1.2.5 Стан механізації виробничих процесів в тваринництві

Комплексна механізація всіх виробничих процесів на тваринницьких фермах базується на використанні раціональної системи машин, що забезпечує водопостачання і напування тварин, заготовку, транспортування і приготування кормів, їх роздачу, видалення гною із тваринницьких приміщень і транспортування його до місця зберігання.

На тваринницьких фермах для напування тварин на технологічні, господарські, побутові та протидожежні потреби вода використовується з двох свердловин глибиною біля 50 м. Водопровідна мережа має довжину до 1,0 км і виконана по кільцевій системі чавунними, та сталевими трубами. До

водонапірних башт вода подається насосами. В господарстві є башта БР - 25 місткістю по 25 м^3 .

Напування тварин здійснюється із індивідуальних автонапувалок ЧА-1 та АП-1, при груповому утриманні та на вигульних майданчиках АГК -4Б.

На фермі для годівлі тварин використовуються корми власного виробництва. Згодовування сінажу та силосу худобі проводиться в натуральному виді. Комбікорми привозять гужевим транспортом, грубі корми доставляються транспортними віzkами (МТЗ-80 + ПУН-40), навантажування

НУБІП Україні

НУБІП Україні

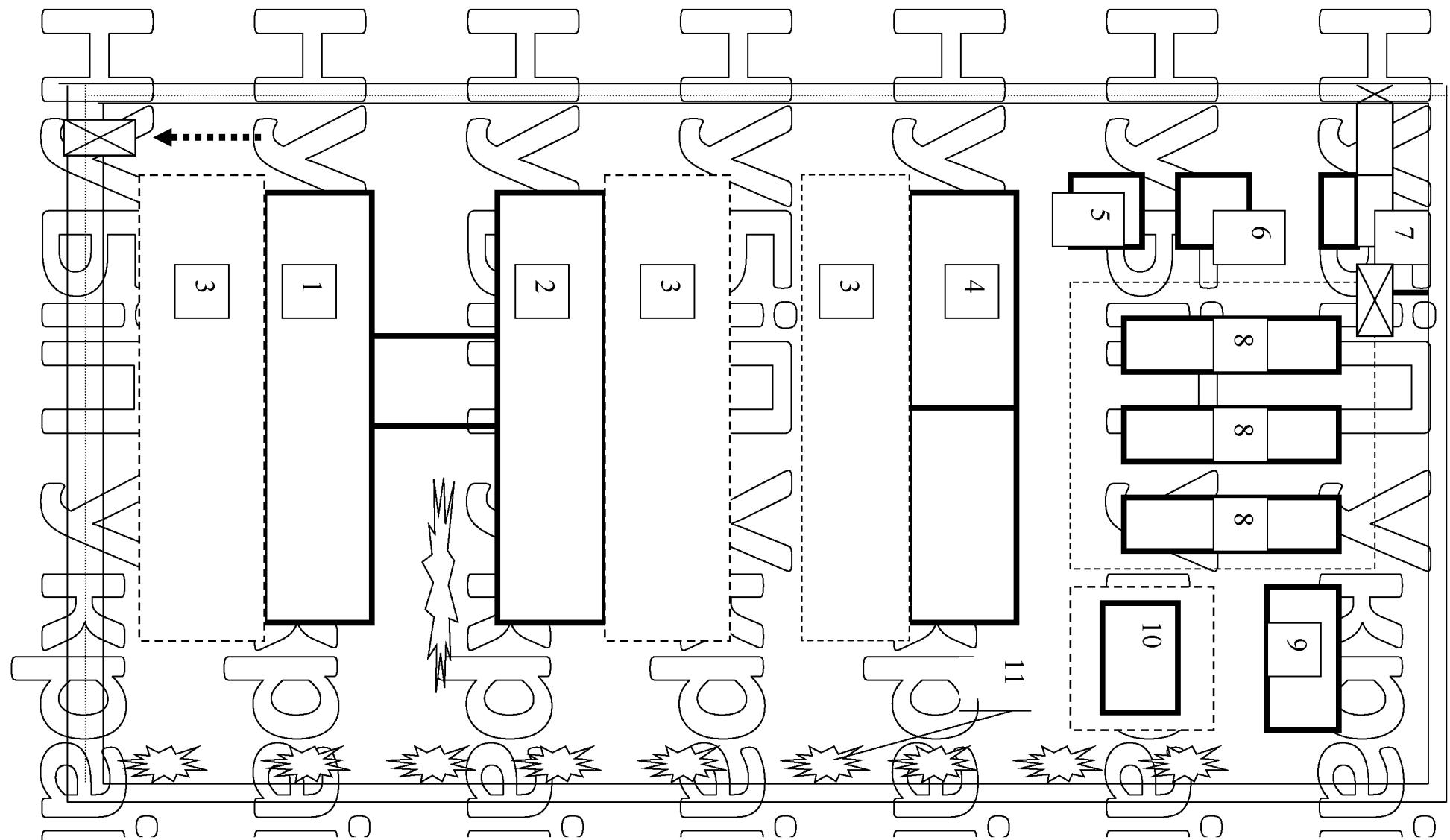

Рис.2. Схема генерального плану молочнотоварної ферми:

- 1 – приміщення для молодняку; 2 – корівник на 100 голів (тип проект 801-69); 3 – вигульні майданчики;
- 4 – родильне відділення на 20 корів та відділення для хворих корів; 5 – амбулаторія; 6 - будинок тваринника;
- 7 – вагова та дизбар'єр; 8 – траншеї для кормів; 9 – кормоцех; 10 – кормова площа; 11- зелені насадження.

із скірт навантажувачем ФН - 1,4. Згодовування кормів роздільне, тому роздача кормів проводиться як мобільними роздавачами (КТУ-10), так і гужовим транспортом.

Видалення гною із приміщень здійснюється за допомогою скребкових транспортерів ТСН-160А. З вигульних майданчиків гній видаляють бульдозером. Для доїння корів використовують доильну установку ДАС-2Б з доїнням у доильне відро, охолодженням молока та зберіганням його у молочному танку. Молоко вивозиться транспортом молокозаводу, один раз на день.

1/4 Обґрунтування теми кваліфікаційної роботи
Із приведених в першому розділі даних видно, що в господарстві в напрямку тваринництва займається одержанням та виробництвом м'яса свинини та можливого продажу для інших господарств.

Важливого значення набуває збереження потенціального ресурсу кормової цінності всіх кормових матеріалів та збільшення їх засвоєння шляхом приготування збалансованих концентрованих кормових сумішок, збагачених білковими та мінеральними добавками.

На основі аналізу виробничої діяльності можна зробити висновок, що господарство має резерви для подальшого зменшення собівартості при утриманні свиней та покращення якості продукції.

Одним із шляхів досягнення поставленої мети є зооветеринарні роботи пов'язані з селекцією та вирощуванням молодняку з покращеними виробничими показниками та придатні до промислових технологій. В зв'язку з цим в магістерській кваліфікаційній роботі необхідно виконати технічні і технологічні розрахунки обладнання для приготування кормів, обґрунтувати конструктивно-функціональні параметри, а також дослідити процеси приготування кормів і виявити недоліки, що дасть можливість покращити процес приготування збалансованих комбікормів в умовах тваринницької ферми. При цьому є можливість використання власної

зернової бази та групи преміксів (блендів) для відгодівлі свиней за сучасними інтенсивними технологіями, на основі малогабаритної кормоприготувальної техніки

Отже однією з нагальною темою в господарстві є використання сучасних технологій в годівлі свиней, використання сухої годівлі на етапі відгодівлі, чому і буде присвячений кваліфікаційна робота.

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

РОЗДІЛ 2. ТЕХНОЛОГІЧНИЙ РОЗРАХУНОК ТА ВИБІР ЗАСОБІВ ДЛЯ СВИНОФЕРМИ

НУБІП України

2.1. Значення механізації підготовки кормів до згодовування

Змішування є процесом рівномірного розподілу частин інгредієнтів корму в його загальному об'ємі з утворенням однорідної кормової суміші. У технологічних процесах приготування кормів використовують механічне змішування. Пристрої, за допомогою яких здійснюється процес

перемішування, називають міксерами, а їх робочі органи – міксерами. Залежно від агрегатного стану речовин, що змішуються, застосовують різні види змішувачів.

Кормові суміші готують строго за рецептром. Вони являють собою механічні системи з сипких (зернистих, волокнистих) матеріалів, крайніми станами яких є повне змішування або повний розподіл частинок між тільки. Для оцінки якості кормосуміші методом міжнародних порівняльних випробувань машинних комплексів розроблено спеціальну шкалу (табл. 2.1).

Таблиця 2.1

Оцінка якості	Шкала оцінки якості кормосуміші	Номер групи	Відношення контролюваного параметрів в пробах суміші від теоретичної величини, %
Добра			До 8
Задовільна			8...10
Недостатньо задовільна			10...15
Ногана			Вище 15

НУБІП України

В організації годівлі сільськогосподарських тварин і птиці важливе місце займають комбікорми. Детальніше програмні виробничі із зивили, виробляйте програми виробника косметики для виробництва молока, м'яса, яєць та іншої продукції тваринництва.

Кормосуміш — складна однорідна суміш різноманітних кормових компонентів, попередньо очищених, подрібнених і відібраних за науково обґрунтованими рецептами для найбільш ефективного використання поживних властивостей тварин.

2.2. Зоотехнічні вимоги до приготування комбікормів

Щоб забезпечити високоефективне використання поживної цінності, більшу частину корму необхідно зберігати та готовувати до згодовування відповідно до чинних стандартів. Допустимий рівень залишкового забруднення залежить від типу корму та характеру включення та їх можливих наслідків. Так, домішок ґрунту не повинно бути більше 1-2%, піску - 0,3-1%, металевих домішок розміром до 2 мм з туцими краями - 30 мг на 1 кг корму, насіння отруйних трав - 0,25%.

Забезпечення оптимальної зернистості частинок корму, яка залежить від біологічного типу і віку тварин і птиці, а також від виду кормової сировини і характеру використання кормів. Доведено, що кормову суміш для свиней необхідно готовувати з інгредієнтів дрібного (середній розмір частинок - 0,2-1 мм) помелу, а для великої рогатої худоби і птиці середнього (1-1,8 мм) і грубого (1,8-2 мм). Грубі корми для свиней повинні бути перероблені до розміру частинок 1-2 мм, для великої рогатої худоби - до довжини вітка 30-50 мм при окремому згодовуванні і 10-15 мм у складі кормових сумішей.

Відповідно до зоотехнічних вимог допустимий ступінь неоднорідності (нерівномірності) змішування окремих компонентів у 2 рази перевищує встановлену межу відхилення в дозуванні цього компонента. Наприклад, відхилення вмісту інгредієнтів у кормосуміші від розрахункових змін згідно з відомчими нормами технологічного проекту комбікормових цехів

тваринницьких підприємств становить для грубих кормів не більше 20 %; коренеплоди і плоди ліні - 30; кормові суміші та концентрати - 10; дріжджі кормові - 5; м'ясо-кістковий і рибний - 10; поживні розчини і мінеральні добавки - 10%. Відповідно до зоотехнічних вимог рівномірність змішування

при складанні кормосумішій для великої рогатої худоби повинна бути не

менше 80 % (не менше 90 % при введенні в кормосуміші сечовини); для свиней

- не менше 90 (при використанні харчових відходів - не менше 80%); для овець

- не менше 75...80; для кушнірів - не менше 80%. У виробничих умовах

кормових заводів, без помітного негативного впливу на продуктивність тварин

і птиці, вважається достатнім досягнення ступеня однорідності кормосумішій

(контрольний компонент – кормосуміші) в наступних межах (табл. 2.2).

Таблиця 2.2

Ступінь однорідності сумішій, що відповідає зоотехнічними вимогами

Назва суміші	однорідності ступінь, %
Суміш для: поросят у віці до 4 мес свиней всіх груп старше 4 мес птахів	93 85...90 90
великої рогатої худоби	84...88
Комбікорм власного виробництва для всіх видів тварин	90...95

2.3. Обґрунтування технологічної лінії приготування комбікорму

2.3.1. Сучасні типи годівлі свиней в залежності від їх породи

Першочерговим завданням свинарства на сучасному етапі розвитку сільськогосподарського виробництва країни є виробництво достатньої кількості дешевої й водночас високоякісної продукції, яка б мала попит на

м'ясному ринку України й за кордоном. Висока якість м'ясої продукції залежить від багатьох чинників, але найважливішим із них є відгодівля тварин.

Відгодівля і забій свиней це фінальний період у виробництві свинини.

Правильна його організація значною мірою підвищує продуктивність тварин, якість вироблених продуктів і рентабельність галузі.

Більшу частину відгодівельних груп формують із молодняку 3-4-місячного віку. Менша частина припадає на тварин, яких з тієї чи іншої причини вибрали зі стада (старі кнури, свиноматки з дефектами та поганими репродуктивними якостями молодняк, що не має племінної цінності).

Відгодівельний молодняк нагромаджує м'язову тканину, тоото м'ясо в основному внаслідок росту. За відгодівлі дорослих свиней утворюється в основному жирова тканина (підшкірне та внутрішнє сало).

Якість м'яса та сала у свиней, яких відгодовують, значною мірою залежить від підбору кормів відповідно до певного типу відгодівлі (м'ясний, м'ясо-сальний, сальний). Для отримання високосортного сала та з добрами смаковими якостями м'яса краще згодовувати тваринам ячмінь, жито, пшеницю, картоплю, буряк, моркву, молочні корми, мінеральні добавки. Якщо господар не може забезпечити відгодівельне постійним таким набором кормів, можна згодовувати висівки, кукурудзу, овес, але фало буде 2-го сорту.

Названі вище корми згодовують також у вигляді збалансованих за

поживистю комбікормів або закуплених у будь-якого сучасного виробника готових кормів. Це залежить від можливостей господарства.

Рис. 2.3 Поперечний розріз туш 100-кілограмових підсвинків (зліва — направо) м'ясного, м'ясо-сального та сального типів

Деякі власники свиноферм у раціоні відгодівельних свиней уводять макуху, полову, барду, рибні відходи, вони різко поганшують якість сала. Сало

виходить несмачним, нещільним із присмаком риби. Тому треба мати на увазі, що за 1–2 місяці до кінця відгодівлі ці корми або зовсім слід забрати з фадону, або додавати в дуже незначній кількості.

Водянисті корми (гарбузи, буряк, морква й ін.) в останній період відгодівлі також небажані.

Продуктивність відгодівлених свиней значно залежить від віку, породи, типу відгодівлі. Свині завдіських порід і домісі міжпородного схрещування дають кращі приrostи живої маси, вищий забійний вихід високоякісного м'яса (58–70%), до того ж зменшуються витрати на корми. Молоді тварини на 1–1,5

кормової одиниці (к. од.) менше споживають корму, ніж дорослі. Найбільш економічно вигідною є інсана відгодівля. За такої відгодівлі на 1 кг приросту маси витрачається 3,9–5,0 к. од. корму, тоді як за відгодівлі до жирних кондицій — 6,3–7,5 к. од. і більше.

М'ясну відгодівлю поділяють на беконну, шинкову та власне м'ясну.

Рис. 24 Годівля свиней у групових станках
Беконна відгодівля. Беконом заведено називати малосольну, лідико прокопчену свинину, розібрану і виготовлену спеціальним способом: половинками туші без голови, ніг, хребта, крижово-тазових кісток і лопаток.

Кожна половина має бути стандартної маси (25–35 кг) із рівним шаром сала в 1,5–4 см. Найціннішою частиною бекону є середня частина тулуба. Скости одінюють як бекон 2-го сорту. Тому на беконну відгодівлю відбирають молодняк із розтягнутою середньою частиною тулуба, з менш розвиненими

додатками й оксектами та використовують чистопородних або помісних підсвинків, які повинні бути добре і правильно відгодовані на відповідних кормах і забінні не старше 8-місячного віку. Жива маса їх має бути 70–100 кг, забійна — близько 75% живої маси, а вихід бекону — 55–57%. Найкращий бекон одержують від підсвинків у віці 6–6,5 місяця за живої маси 80–93 кг.

Відгодівлю підсвинків на бекон проводять «на ногах», тобто у весняно-літній період відгодовуваних тварин утримують у таборах, на пасовищах, а в осінньо-зимовий період підсвинкам в обов'язково мас бути забезпечений активний міціон — проходить в обидва кінці в перший період відгодівлі 1–1,5 км, в другий період відгодівці прогулянки припиняють, але молодняк випускають на вигульні майданчики.

Існує всі свині придатні для виготовлення з них бекону. На беконну відгодівлю можуть надходити лише молоді (4–5 місяців) підсвинки масою не менше як 30–40 кг. Помісі першого покоління можуть досягти у 7–9 місячному віці потрійної живої маси й давати бекон дуже високої якості.

До кормового раціону підсвинків на беконний відгодівці неодмінно повинні входити коренеплоди та бульбоплоди, зелені корми або обидва цих види кормів разом, як корми, багаті на вітаміни росту. Відгодівля лише на концентрованих кормах небажана (табл. 2.3).

Таблиця 2.3

Орієнтовні добові раціони за традиційною подівлею

Шинкова відгодівля. За такого типу відгодівлі прагнуть одержати добре відгодовані підсвинків із розвиненими оксектами, грудьми й широкою спинною. Окіст має бути достатньо виповненим, спускатися до скакального суглоба. З недорозвиненого окосту неможливо отримати високоякісну шинку.

Середню частину туші за шинкової відгодівлі використовують для приготування корейки та грудинки, а досить розвинена лопатка — на виготовлення рулету.

Жива маса відгодованих свиней має бути доведена у віці 210–220 днів

до 110–125 кг, товщина шпiku звичайно становить 3–4,5 см. Умови годівлі

підсвинків і рациони на шинковій відгодівлі такі самі, як і на беконній відгодівлі.

М'ясна інтенсивна відгодівля. Мета цього типу відгодівлі — одержати у

7–8-місячному віці свиней із середньою живою масою 110–120 кг. На м'ясну

відгодівлю ставлять відлучених у віці трох місяців поросят, непридатних за

будовою тіла для беконної відгодівлі. Підсвинки скороспілих порід і їх помісі

дають від 650–850 г приросту маси на добу. За м'ясної відгодівлі

використовують дешеві корми — їх підбір не має такого значення, як за беконної та шинкової відгодівлі.

В осінньо-зимовий період найкращим кормом є картопля, яку починають згодовувати з 2 кг і до кінця відгодівлі доводять до 8–10 кг на одну даванку на добу. Концентрати згодовують у вигляді суміші з кукурудзи, ячменю, гороху або вики, висівок, м'ясокісткового й рибного борошна. З

мінеральних речовин згодовують валник у кількості 10–15 г на голову й стільки ж кухонної солі, орієнтовні норми рациону наведено в табл. 2.4.

Вигідна м'ясна відгодівля також на кукурудзі. Молодняк охоче поїдає перемелену кукурудзу з додаванням макухи, м'ясокісткового та рибного борошна. Мінеральні добавки згодовують у такій кількості, як і на картопляній відгодівлі.

Велике значення в інтенсивній відгодівлі має водопій. Вода посилює апетит у тварин і спричиняє велику потребу в кормі. Напувати підсвинків слід через 30–40 хв після годівлі.

Таблиця 2.4

Орієнтовні норми за м'ясної відгодівлі свиней

НУБІ **УКРАЇНИ**

НУБІ **УКРАЇНИ**

У весняно-літній період основний корм — зелена трава бобових культур

і пасовищ, яку або спасують на випасі, або дають скошеною.

М'ясо-сальна відгодівля. На м'ясо-сальну відгодівлю відбирають

кастрованих кнурів і непридатних для опоросу свинок (дефекти статевих

органів, травматичні пошкодження тощо) та молодих свинок після першого

опоросу, якщо вони не мають племінної цінності, але походять від культурних

порід і їх помісей. Прості «не поліпшені» свині мало придатні для напівсальної

відгодівлі.

Завданням напівсальної відгодівлі є одержання добре згодованіх

жирних свиней із живою масою у віці 10–16 місяців 120–160 кг і більше, у яких

шар сала на спині не менше як 5–7 см завтовшки й забійна маса без шкіри —

60–70%. Добовий приріст у середньому 600–800 г.

Відгодівля м'яофняку до напівсального тину починається з 4-х місяців і

закінчується до 9–10 місячного віку за живої маси 150–170 кг.

З 4-х до 6-місячного віку підсвинків підготовлюють до відгодівлі

шляхом випасання, або згодовують зелену масу та підгодовують

концентратами. За досягнення 80–90 кг живої маси їх ставлять на відгодівлю,

яка поділяється на два періоди. У перші 40–45 днів відгодівлі, коли у свиней

добрий апетит, їм згодовують дещо корми й отримують 800 г приросту на

добу.

За живої маси 110–120 кг переходять до другого (фінального) періоду

відгодівлі. В другий період відгодівли приrostи знижуються до 700–650 г. У

цей час слід підбети про якість свинини. Даванки коренеподібні знижують до

25% і зменшують кількість кормів, що погіршують смакові якості свинини.

Сальна відгодівля Вигідна м'ясна відгодівля також на кукурудзі. Молодняк очіче поїдає перемелену кукурудзу з додаванням макухи, м'ясоїсткового та рибного борошна. Мінеральні добавки згодовують у такий кількості, як і на картопляній відгодівлі.

Велике значення в інтенсивній відгодівлі має водопій. Вода посилює апетит у тварин і спричиняє велику потребу в кормі. Напувати пісвинків слід через 30–40 хв після годівлі.

На сальній відгодівлі ставиться завдання одержати жирну свинину, у

якої підшкірний шар сала на спині не менше як 7 см. Жива маса відгодованих

свиней 180–200 кг і більше. Забійна маса — не менша за 70%.

Середньодобовий приріст 500 г — наприкінці.

800–900 г у перший половині відгодівлі та 600–

Таблиця 2.5.

Орієнтовні норми для відгодівлі свиней сального типу

Відгодований період	Норма годівлі
1-2 місяці	1,5–2,0 кг/свиня/день
3-4 місяці	1,8–2,2 кг/свиня/день

Тривалість сальної відгодівлі — 90–100 днів і складається з 2–3 періодів.

На сальну відгодівлю надходять усі вибракувані свиноматки й старі кнури після понередньої кастрації. Основною метою сальної відгодівлі є одержання якнайбільшої кількості та якнайкращої якості зовнішнього і внутрішнього сала. Сало найвищої якості відкладається під час спокою тварин. Гому сид виключати випасання та прогулянки свиней.

В останні 1–1,5 місяця відгодівлі згодовують корми, що добре впливають на якість сала: ячмінь, жито, просіянє борошно, картоплю. В цей період концентрати становлять близько 80% раціону.

Для отримання свинини різної якості (високої, середньої, низької) слід

групувати корми залежно від дії їх на якість м'яса і сала ІІІ.

Таблиця 2.6

НУБІП Україні

Групування кормів за відгодівлі залежно від дії на якість м'яса і сала

НУФ Україні

2.3.2. Загальні правила годівлі й утримання свиней на відгодівлі

- Перед постановкою свиней на відгодівлю здійснюють ветеринарну обробку — дегельмінтизацію й вакцинацію тварин. Станки білять розчином

валіна та дезінфікують 2–5%-м розчином йодного натру.

Проводять кастрацію кнурців у віці 40 днів, свинок — у 5–6 місяців. Забійний вихід маса кастрюзованих свинок на 10–30 кг більше, ніж у некастрованих за покращених смакових якостей м'яса і сала.

- Для відгодівлі свиней групують за статтю, віком, вагою й станом відповідності.
- Раціони мають бути збалансованими за поживиство а корми піддають відповідному обробітку (дріджування, запарювання, здобрення).

- Годувати свиней потрібно в станках або в «ї дальнях».

Залишки кормів щоденно прибирають, годівниці миють чистять. У зимку тварин чистять щітками, влітку купають або мийуть не менше як двічі на місяць.

- За сприятливих погодних умов тварин випускають на прогулянку на 1–5–2 години. Наприкінці напівсальної та сальної відгодівлі прогулянки припиняють!
- Не менше як двічі на місяць все погодів'я або групу свиней зважують для контролю за приростом живої маси.

НУБІП України

2.3.3 Сучасні засоби для годівлі свиней

На тваринницьких фермах тварин рекомендується годувати кормовими сумішами. Під час їх приготування необхідно подбати про подрібнення, дозування, змішування окремих компонентів корму.

№ п/п	Назва компоненту	Маса корму, кг
2.	Ячмінь	0,5
1.	Кукурудза	0,2
2.	Ячмінь	0,5
3.	Овес	0,2
5.	Висівки пшениці	0,5
4.	Горох	0,1
4.	Горох	0,1
5.	Висівки пшениці	0,5
6.	Жем	0,14
7.	Дріжджі кормові	0,06
8.	М'ясо-кісткова мука	0,2
9.	Травнева мука	0,06
10.	Крейда	0,08
11.	Сіль	0,01
	Всього	2

Кормосуміш — суміш подрібнених кормів різного походження з

добавками, виготовлена за науково обґрунтованими рецептами для тварин певного виду, віку та статі.

Промисловість випускає чотири види комбікорму:

— повноцінне харчування;

— концентрати кормових сумішей;

— кормові додавки;

— премікси.

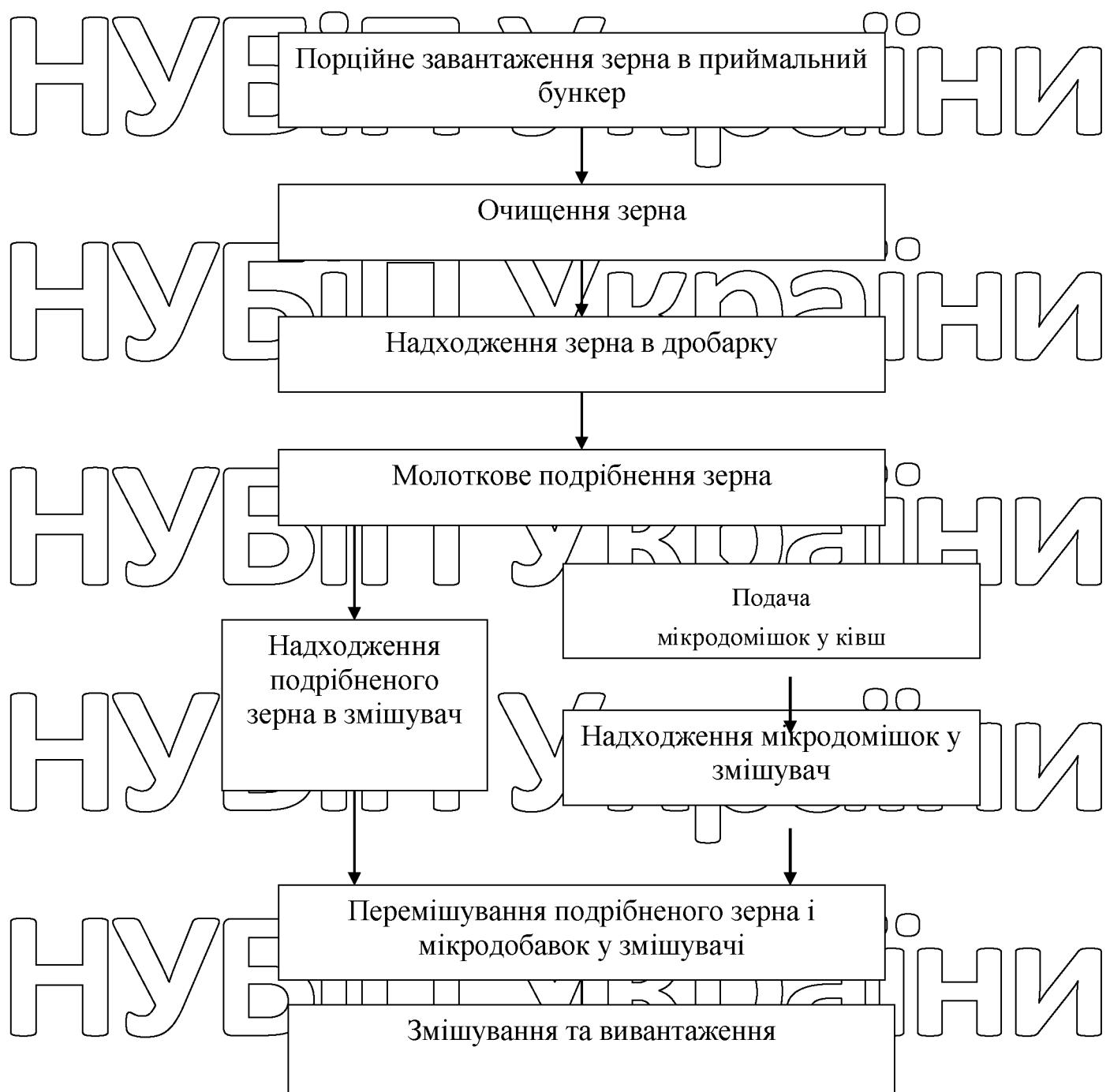

Рис. 2.3. Технологічна схема приготування комбікорму

Повнорационна кормова суміш дозволяє заощадити протеїнові корми, краще використовувати поживні властивості основних раціонів тварин, механізувати основні процеси роздавання кормів і знизити витрати праці на виробництво продукції. Виробництво кормових сумішей на фермах дозволяє зміцнити кормову базу за рахунок раціонального використання кормових ресурсів, а також включити в годівлю тварин різні добавки мікробіологічного і хімічного синтезу (кормові дріжджі, амінокислоти, вітаміни), макро- і

мікроелементи, сечовина, антибіотики та інші стимулюючі речовини). Збалансований за поживними властивостями комбікором, збагачений вітамінами, мікроелементами та іншими стимулюючими речовинами, підвищує продуктивність тварин на 20-30% і більше.

Також кормова суміш повинна мати такі властивості, які б зміцнювали здоров'я тварин і підвищували якість продукції. Збагачення кормових сумішей різними біологічно активними речовинами, лікувально-ароматичними добавками надає їм нових властивостей, підвищує поживну цінність і стимулює життєдіяльність організму тварин, а в деяких випадках захищає від різних захворювань.

2.4. Визначення добового обсягу для виготовлення комбікорму

2.4.1. Визначення добової витрати кожного виду кормів.

Продукція тваринництва в основному одержується з джерел рослинного походження. Завдяки збалансованим повнораціонним кормам можна досягти певних успіхів у виробництві продукції тваринництва. Так, орієнтовний кормовий раціон наведено в таблицях 1.9-1.12. Найбільше значення в цій групі

мають концентровані корми, які характеризуються високою поживністю (1 ... 1,34 корм. од. на 1 кг корму). Зерна злаків містять велику кількість корисних речовин. Так ячмінь містить 11,6% жиру; 3,6% клітковини; овес - 10-11%

сирого протеїну, 5% жиру, 9% клітковини, більше 50% крохмалю; пшениця містить понад 15% сирого протеїну, 5% крохмалю. Крім того, зерновий корм має хороші смакові якості і добре поїдається тваринами.

Добова витрата кожного виду корму $G_{\text{доб.}}^i$ визначається за формуллю

[21]:

$$G_{\text{доб.}i} = \sum_{j=1}^n g_{im_j} \quad (2.1.)$$

де g_i — норма видачі 1-го виду корму на одну голову j -ї групи тварин, кг

(приймаємо відповідно до рациону);
 m_j – кількість тварин у j -ї групі;
 n – кількість груп тварин з однаковою нормою видачі даного виду корму.
 Результати зведені в таблицю 2.7.

Таблиця 2.7

Структура стада і розрахунок поголів'я свиней на фермі

Виробничі групи свиней	поголів'я	Концентрований тип годівлі		добовий обсяг кормів		
		кількість різних груп	кормокорм	овес	премікс	
Кнури-плідники	2	1	0,15	6,6	1,4	0,9
Свиноматки (груп)		1				0
хелости	21		2,03	31,5		2,1
легкопоросні	61		6,98	192,76		15,25
важкопоросні	21		2,03	110,25		10,08
підсисні	18		1,82	180,9		12,15
Всього свиноматок	121	10	11,96			
Поросята -сисуни	166	15	16,4	71,38		36,52
Поросята відлучені	83	7	8,2			
Молодняк на дорощуванні	221	11	21,86	229,84		55,25
Всього молодняка	469		46,46			
Відгодівельні підсвинки						
Підготовчого періоду	214	18	21,16	511,46		21,4
Заключного періоду	205	16	20,27	635,5		26,65
Всього свиней на відгодівлі	418		41,43			
Всього свинопоголів'я	1010		100	1970,19	1,4	180,3
Всього кормів	2151,89					

2.4.2. Визначення разових витрат комбікорму

Визначаємо разові витрати комбікорму.

Залежно від кратності роздавання кормів K (за розпорядком ферми) чи максимальної частини β разової видачі того або іншого корму розраховуємо разову потребу комбікорму за формулою:

НУБІП України

Граз..і = Гдоб..і / К

або

Граз..і = β^* Гдоб..і

(23)

(24)

Отже, разова кількість комбікорму для свиней подано в таблиці 2.8:

Таблиця 2.8

Добова потреба та розподіл комбікормів по видачах				
№ п/п	Вид корму	Добова потреба, кг, Gдоб	Разова потреба, кг, Gраз.	Річна потреба, кг, Gр
1.		3.	4.	5.
2.	ячмінь	100	50	36500
1.	кукурудза	40	20	14600
3.	овес	40	20	14600
4.	горох	20	10	7300
5.	вісівки пшениці	100	50	36500
8.	м'ясо-кісткова мука	40	20	14600
6.	жом	28	14	10220
7.	дріжджі кормові	12	6	4380
9.	травина мука	12	6	4380
10.	крейда	6	3	2190
11.	сіль	2	1	730
	всього	400	200	146000

Як видно з таблиці, сьогодні господарству потрібно близько 1 т кормосуміші на добу, а в перспективі близько 2 т на добу. Оскільки поблизу ферми немає підприємства з виробництва кормових сумішей, перспективно та економічно вигідно продавати частину кормів місцевому населенню.

Враховуючи всі ці фактори, розрахуємо машину для виробництва кормової суміші продуктивністю 0,7 т/год.

2.5 Вибір обладнання водопостачання та напування на свинофермі

Проведемо розрахунок водопостачання для ферми за методикою [21].

Результати розрахунку подамо у таблиці 2.9

Таблиця 2.9

Виробничі групи свиней	Поголів'я	Концентрований тип годівлі	добовий обсяг води			на все поголів'я	в т.ч. на все
			добра норма води на годівлю	%	добова норма		
Киури-пілники	2	25	0,15	10	50	20	0
Свиноматки	21	25	2,03	12	525	252	0
холоси	61	25	6,08	12	1525	752	
легкопоросні	21	25	2,03	12	525	252	
важкопоросні	18	60	1,82	20	1080	360	
Всього свиноматок	121		11,96			0	0
Поросята -сисуни	166		16,4			0	0
Поросята відлучені	83	5	8,2	2	415	166	
Молодняк на дорощуванні	221	15	21,86	6	3315	1326	
Всього молодняка	469	46	46			0	0
Відгодівельні пільсвинки							
Підготовчого періоду	214	15	21,16	6	3210	1284	
Заключного періоду	205	15	20,27	6	3075	1230	
Всього свиней на відгодівлі	418	41,43	100			0	
Всього свиноголів'я	2010	13720	13720			5622	
Всього води							
Найбільша добова потреба води			17836				
Середньогодинна витрата води			35672				
Найбільш секундна витрата води			9,91				

Отже, за заборонованою методикою ми визначили основні параметри водомереж та засобів для напування.

- Діаметр трубопроводу 0,25
- Продуктивність насосу 22,05
- Потужність електродвигуна 145,2205882

2.6 Вибір обладнання прибирання утилізації сну на свинофермі

НУБІП України

Проведемо розрахунок прибирання гною для ферми за методикою [21].

Результати розрахунку подаємо у вигляді таблиці 2.10

Таблиця 2.10

Розрахункове виділення гною на свинокомплексі, кг

Виробничі групи свиней	Концентрований тип годівлі	добовий обсяг		
		поголів'я	норма виділення	виділення на 1 голову, кг
Кнури-плідники	2	15	0,5	30
Свиноматки				0
холості	21	17	2,03	357
легкопоросні	61	17	6,08	1037
важкопоросні	21	17	2,03	357
тилескі	18	22	1,82	396
Всього свиноматок	121		1,96	0
Поросята -сисуни	166		16,4	0
Поросята відлучені	83	3,3	8,2	273,9
Молодняк на дорощуванні	221	7,5	21,86	1657,5
Всього молодняка	469		46,46	0
Відгодівельні підсвинки				0
Підготовчого періоду	214	7,5	21,16	1605
Заключного періоду	205	7,5	20,77	1537,5
Всього свиней на відгодівлі	418		41,43	
Всього свинопоголів'я	1010	100		7250,9

Отже, за запропонованою методикою ми визначили основні параметри засобів для прибирання гною на фермі та засобів для перевезення.

Діаметр трубопроводу

Продуктивність насосу

Потужність електродвигуна

0,25
22,05
145,2205882

НУБІЙ Україні

3.1. Огляд та оцінка засобів механізації для приготування комбікормів

Для виробництва повноціної збалансованої кормосуміші або приготування спрощених сухих кормових сумішей з фуражного зерна та окремих збагачувальних інгредієнтів (вітамінного борошна, жому, макухи, преміксів) у сільськогосподарських підприємствах комплекси обладнання складів комбікормів ОКЦ-15, Використовуються серії ОКЦ-30, ОКЦ-50 і БЦК-4, БЦК-8 і комбіновані кормові установки УМК-Ф-2, АКМ-1, КН-5, АРС-1, АК-1,2, АКМ-2, АДС-2. Основні типові схеми виробництва кормових сумішей представлені на слайді презентації на рис. 3.1 [25] тощо.

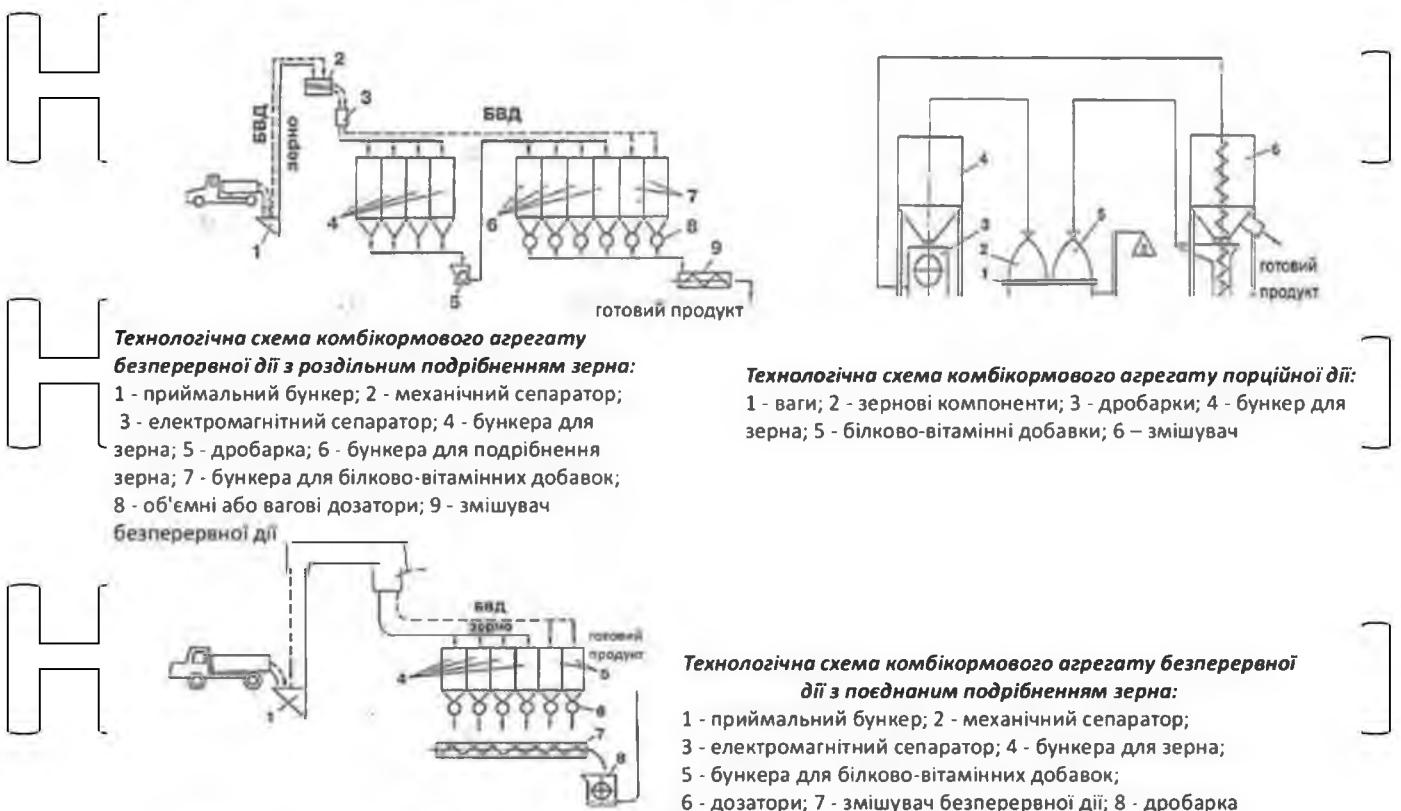

Рис. 3.1 Технологічні схеми комплексів обладнання для приготування комбікормів в умовах ферми

Розглянемо сучасні кормоприготівельні установки. Агрегат струшово-

змішувальний комбінований АРС-1 періодичного режиму. Технологічний процес полягає в перевантаженні зваженого зерна норі в бункер, потім в дробарку, а потім в один із змішувальних бункерів. Змішувачі, що працюють послідовно, забезпечують безперебійну роботу установки.

Автоматизована кормоустановка АК-1,2 здійснює об'ємне дозування, подрібнення та змішування компонентів, наповнення мішка або бункера-накопичувача приготовленою кормовою сумішшю. Для прийому добавок установка оснащена невеликою лійкою, виготовленою зі змійового дозатора.

Маленький агрегат АКМ-2 дозволяє готовувати кормову суміш з 9 компонентів, додавати патоку, мінерали та інші добавки. Всі компоненти очищаються на ситі і магнітних сепараторах. Потім транульовані компоненти потрапляють в бункер, звідки вертикальним шнеком подаються в дробарку і далі в бункери. З бункерів компоненти подаються в накопичувач об'ємними дозаторами.

Агрегат АДС-2 працює за безперервно-поточною технологією, при якій дробарка працює безперервно, а змішування і вивантаження кінцевої кормової суміші здійснюється секційно. Після заповнення первого змішувача система подачі компонентів передається в другий змішувач, а змішування і

вивантаження здійснюються в першому.

Апарат УМК-Ф-2 призначений для виготовлення кормових сумішей на основі вітчизняних зернових культур і покупних добавок. Зернисті компоненти і добавки завантажуються в дозатор за допомогою норі і розподільного шнека, звідки блок дозування подає їх в дробарку, де відбувається одночасне подрібнення і змішування. Подальше перемішування здійснюється в горизонтальних і вертикальних шнеках перед подачею кінцевої кормової суміші в бункер-накопичувач.

Комплект обладнання для кормових сумішей КН-5 призначений для приготування силучих кормових сумішей із зерна, БМВД і префіксів. Для подрібнення зерна використовують дробарку ДБ-5 без ренітки. Кормоагрегат малий АКМ-1 призначений для приготування

кормосумішій із зерна і добавок на зернових складах в невеликих підсобних господарствах і фермерських господарствах. Агрегат Rennoflow забирає зерно зі складських приміщень, подрібнює його, завантажує в один із постійно діючих вертикальних шнекових змішувачів, де транульовані компоненти та попередньо зважені добавки змішуються та вивантажуються шнеком.

Серед іноземних комбікормових установок можна виділити наступні конструктивні рішення.

Пристрій для подрібнення та змішування MIX MILL (США) передбачає завантаження різних видів зерна, збагачувальних добавок у багатозбірний приймальний бункер, обладнаний похилими шнековими дозаторами з регульованою частотою обертання. Дозатори одночасно подають компоненти в камеру дробарки, де відбувається подрібнення з одночасним перемішуванням. Вивантаження готової продукції здійснюється шнековим конвеєром.

У Швеції компанії Meton і Svegma виробляють новне обладнання для приготування кормових сумішій із злакових компонентів, використовуються овес, ячмінь і горох. Овес і ячмінь дозованими потоками направляють в молоткову дробарку, а горох попередньо подрібнюють окремим агрегатом.

В Італії для приготування кормосумішій безпосередньо на тваринницьких фермах використовують агрегат MA-600/2 «Ніагара». Вихідні компоненти спочатку зважуються за рецептурою і завантажуються в приймальний бункер, а потім вертикальним шнековим живильником подаються в молоткову дробарку, яка має вентилятор за колосниковим приміщенням. Подрібнений продукт потоком повітря подається в циклон, а потім в горизонтальний змішувач. Білкові добавки надходять в окрему воронку і через вентиль подаються в змішувач. Кінцева кормова суміш упаковується в мішки або вивантажується конвеєром.

Заслуговує на увагу конструктивне рішення комбінованого блоку керування Вьюцінг фірми Dannenberg GmbH. До основної частини агрегату входять молоткова зернодробарка закритого типу, шнековий живильний блок,

розвантажувальний і змішувальний транспортери. Блок дозування складається з 5 шнекових конвеєрів, встановлених під кутом 33° . Вони мають загальний зубчастий привід, а частота обертання кожного конвеєра регулюється окремо.

Агрегат оснащений 5 бункерами, з яких матеріал надходить у дозувальні бункери.

Таблиця 3.1

Характерні особливості вітчизняних комбіковармових агрегатів

Найменування показників	АРС-1	АКМ-1	АК-1,2	АДС-2	АКМ-2	УМК-Ф-2
Продуктивність, т/год	1,0	1,0	До 1,2	2,0	2-3	2-5
Спосіб приготування	Роздільне подрібнен. змішуван.	Роздільне подрібнен. змішуван.	Сумісне подрібнен. змішуван.	послідов. подрібнен. змішуван.	Роздільне подрібнен. сумішок	Подача компонен. змішуван. дробар.
Спосіб дозування компонентів	Ваговий порційний	Об'ємний потоковий	Об'ємний порційний	Об'ємний порційний	Об'ємний потоковий	Об'ємний потоковий
Робочий орган дозатора	Ваги	Пневмат. система	Ваги	Барафон	Рухома рамка	Шнеки
Тип змішувача	Порційний вертикальний шнековий	Порційний вертикаль. шнековий	Горизонт. вертикаль. шнековий	Порційний вертикаль. шнековий	Горизонт. шнековий	Вертикаль. шнековий
Місткість змішувача	5	16	2,8	0,8	0,84	
Ширина	2000	2850		2000	2850	5800
Сумарна потужність		22,8	13,3	23,5	27	25
Висота	2800	3320		2470	450	7600

Агрегат подрібнення та змішування «Viplex» (Італія) складається з

дробарки, воронки-zmішувача, двох розпилювальних лійок для зерна та аксесуарів. Зерна закладаємо в більшу ємність для зберігання, а добавки в меншу. Дробарка і змішувач працюють одночасно. Агрегат має закриту систему циркуляції повітря.

Комбінована кормоустановка FSM-2000 фірми Weigh (ЗДА) оснащена комп'ютеризованою системою годівлі. Система приготування кормів включає подрібнення сировини, введення компонентів і мікродобавок, змішування кормових сумішей. Мікропроцесорне обладнання забезпечує автоматизований процес роботи, моніторинг показників, розрахунок кормів. Воронка для зберігання послідовно завантажується до 6 основних продуктів на помел. Равлики подають матеріал з воронки в дробарку. При цьому автоматично регулюється подача в дробарку, що запобігає перевантаженню двигуна дробарки. Продукти, які не потребують подрібнення, транспортується безпосередньо до горизонтального шнека, через який вони надходять у змішувач. Мікродобавки заздалегідь подають зі своїх воронок по одній у вагову воронку. Видається інформація про склад кормової суміші. Якщо елементи керування встановлено неправильно, на екрані з'явиться код помилки.

3.2. Огляд засобів механізації процесу приготування збалансованих комбікормів в умовах фермського господарства

Однією з основних машин у комбікормовому агрегаті, особливо фермерського призначення з невеликою продуктивністю, є змішувач. Кормовмішувачі класифікують за такими основними ознаками: за характером і організацією процесу роботи, за основним призначенням конструкції робочих органів і частотою їх обертання. Класифікація змішувачів представлена на рис. 3.2.

За характером процесу розрізняють змішувачі періодичної дії (періодичні) і безперервної дії. Залежно від виду кормів, що змішуються, змішувачі можуть бути призначені для приготування сухих розсипних (комбікормів), розсипних вологих і рідких (консистенційних) кормів.

Рис. 3.2 Класифікація змішувачів компонентів

По організації робочого процесу всі змішувачі діляться на дві велики

Групи змішувачів

групи: з обертовою камерою і з нерухомою камeroю, або транспортуючі.

До першої групи відносяться барабанні, горизонтальні, вертикальні або похилі змішувачі різного конструктивного виконання.

До другої групи відносяться мішалочні змішувачі. По конструкції робочих органів — мішалок застосовують змішувачі:

Групи змішувачів

для сипучих кормів — шнекові, лопатеві й стрічкові;

для рідких — турбінні, пропелерні й додатеві;

для розсипних вологих (стеблових) кормів — шнекові й лопатеві.

Залежно від частоти обертання мішалок змішувачі ділять на тихохідні й

швидкохідні. До тихохідного відносяться змішувачі, у яких показник кінематичного режиму:

$K = (w^2 R / g) < 30$ (де R — радіус мішалки), а до швидкохідних — у яких $K > 30$.

Мішалочні змішувачі по числу мішалок діляться на одно- і двохвальні.

Розглянемо найбільш типові види змішувачів.

Змішуванням називають процес взаємопроникнення сипучих компонентів в шари один одного, що супроводжується процесами зсуву, падіння та переміщення. На малих фермах до цього часу може практикуватись

змішування вручну, подібне до замісу цементного розчину бетонозмішувач у вигляді бочки яка коливається.. Але абсолютна більшість кормів змішується машинним способом. Теоретично, будь-яка машина може частково змішувати

продукти між собою. Однак, ступінь однорідності таких сумішей буде невеликою. Саме тому промисловість випускає спеціальні машини для змішування, які відрізняються за типом робочого органа, об'ємами змішуваних порцій, тощо. Орієнтовна класифікація типів змішувачів, що використовуються у нашій галузі наведена нижче

При виборі змішувача слід керуватись наступними критеріями:

1. Однорідність змішування.

2. Час змішування порції.

3. Необхідна ступінь заповнення змішувача.

4. Відсутність «мертвих» зон.
 5. Пошкоджуваність матеріалу
 6. Повна випорожнення змішувача

Розглянемо будову та принципи роботи основних змішувачів циклічної

дії, які використовуються при виробництві комбікормів.

вертикального мішалкою шнекові

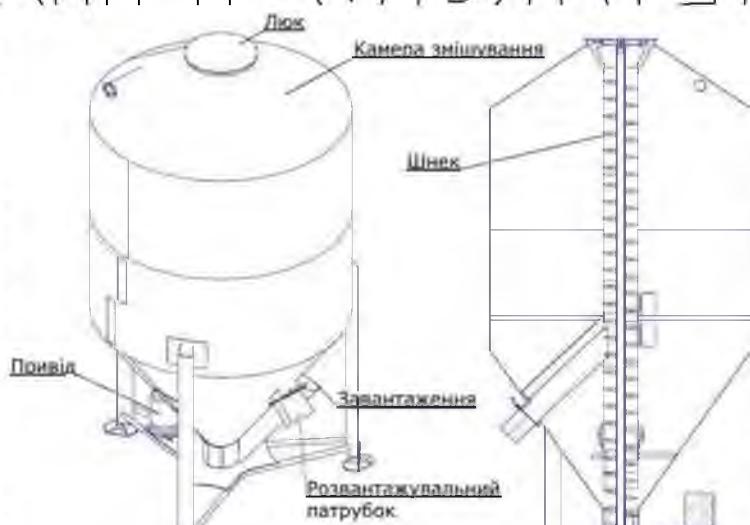

Рис.3.3. Одновальний змішувач із вертикальною мішалкою шнековий

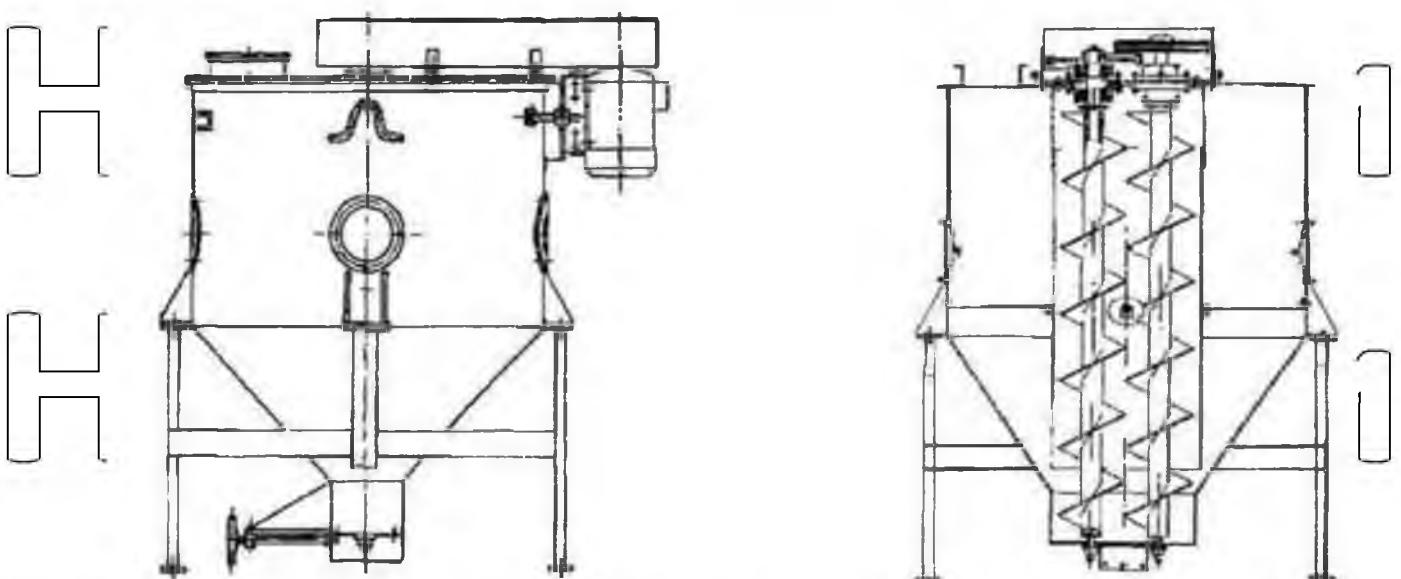

Рис.3.4. Двовальний змішувач із вертикальною шнековою мішалкою

✓ Принцип дії: Шнеки піднімають матеріал знизу до верху, матеріал осипається

вниз, тобто, уесь час рухається по колу. В нижній лоток додаються мікроелементи та олія. Переваги вертикальних змішувачів:

• недорогі;

• легко встановлюються в прості лінії;

• можливе виробництво в кустарних умовах.

Недоліки змішувачів із вертикальною мішалкою:

• довго змішують, довго вивантажують суміш;

• погана однорідність змішування;

• важко досягнути повного випорожнення;

• не здатні змішувати більше 3% рідких компонентів;

• енергозатратні;

• швидкий знос витків вертикальних шнеків

• складний ремонт

✓ Змішувачі з горизонтальним валом мішалки. стрічкові змішувачі

✓ Ці змішувачі є найпопулярнішими і найрозвиненішими у виробників комбікормів. Їх називають по-різному:

стрічкові;

протитечні; з зустрічними навивками шнеків.

Рис. 3.5 Стрічковий змішувач

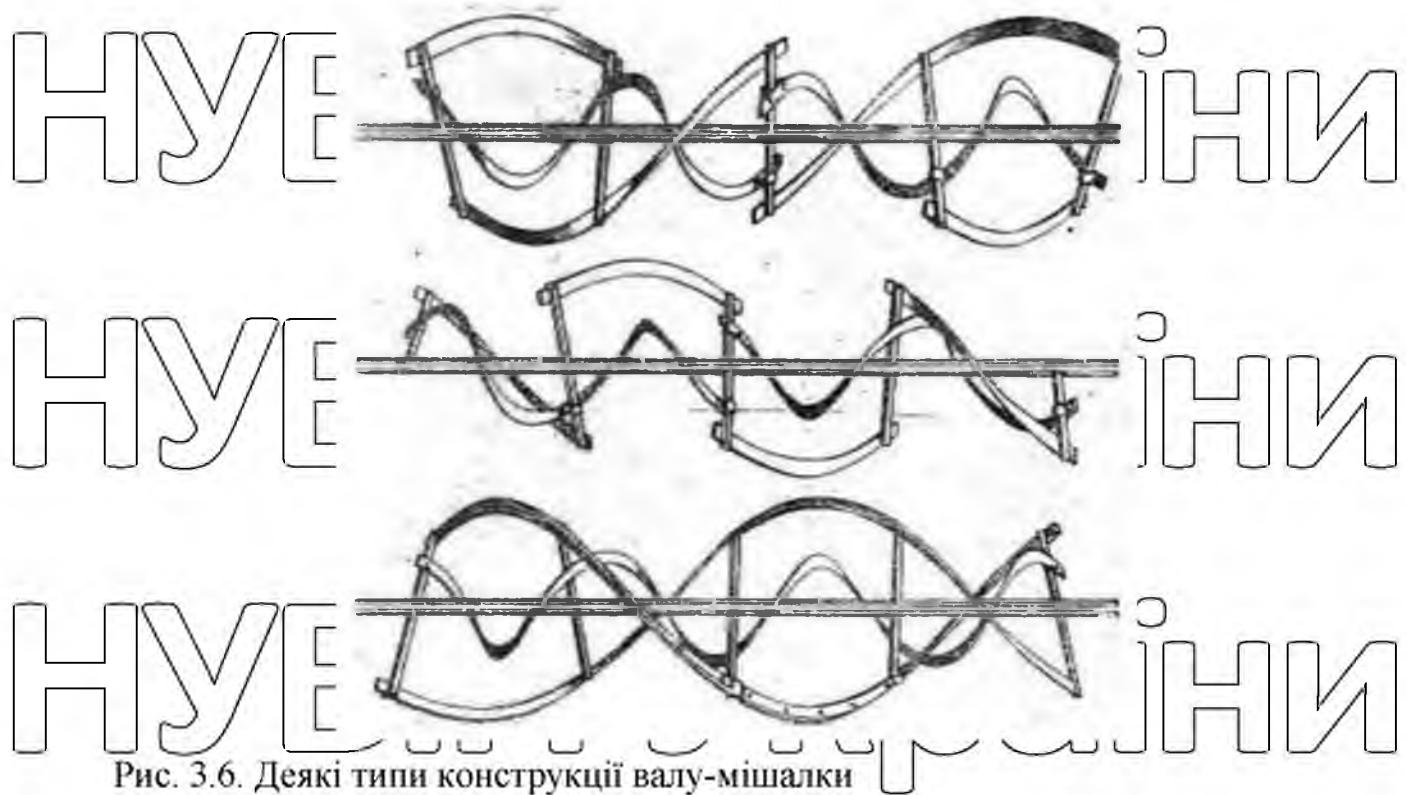

Рис. 3.6. Деякі типи конструкцій валу-мішалки

Принцип дії. Зовнішня навивка переміщує матеріал в одну сторону, внутрішні в протилежну сторону. В результаті цього відбувається взаємопроникнення шарів один в іншого

Н

Н

НУБІП Україні

Рис. 3.7. Завантаження стрічкового змішувача на половину об'єму, змішування 2-х компонентної суміші та процес вивантаження зі змішувача.

Ці змішувачі задовільно працюють при завантаженні більше половини об'єму (до рівня центрального вала). Якщо під час роботи відбувається

скучення матеріалу під однією стіною, то

- або вибрано неправильний розмір порції;
- або є помилки конструкції.

У будь-якому випадку однорідність змішування буде гарше. Частота обертання вала цих змішувачів становить приблизно 30 об/хв. Змішувачі також конструкції відносно чутливі до продукту. Можна додавати до 5% рідких компонентів. Оптимальний час змішування 5...7 хв. Конструктивно змішувачі

можуть бути виконані в циліндричному або «П»-подібному корпусі. При тих же умовах в «П»-подібний корпус поміститься більший обсяг порції буде

зручніше проводити ремонт і обслуговування. Порійне вивантаження (рис. 3.7) переважно здійснюється через нижнє вікно. Змішувачі невеликих розмірів можна спорожнити, перевернувши «U»-подібний корпус.

Розвантаження через одне нижнє вікно може зайняти відносно багато часу та збільшити час циклу. При цьому частина порції може залишитися на дні між стінкою корпусу і зовнішньою сідзяною і призвести до забруднення

«слідуючих» компонентів різних сумішей. При виборі змішувача необхідно звернути увагу на величину цвого зазору. Нереваги горизонтальних зміннавачів:

- висока однорідність змішування, до 95–96%;

- задовільний час змішування;

- хороша якість змішування при заповненні більше половини об'єму;

- не травмують виріб;

- допускають введення рідких компонентів до 5%.

- недоліком є небезпека неповного спорожнення.

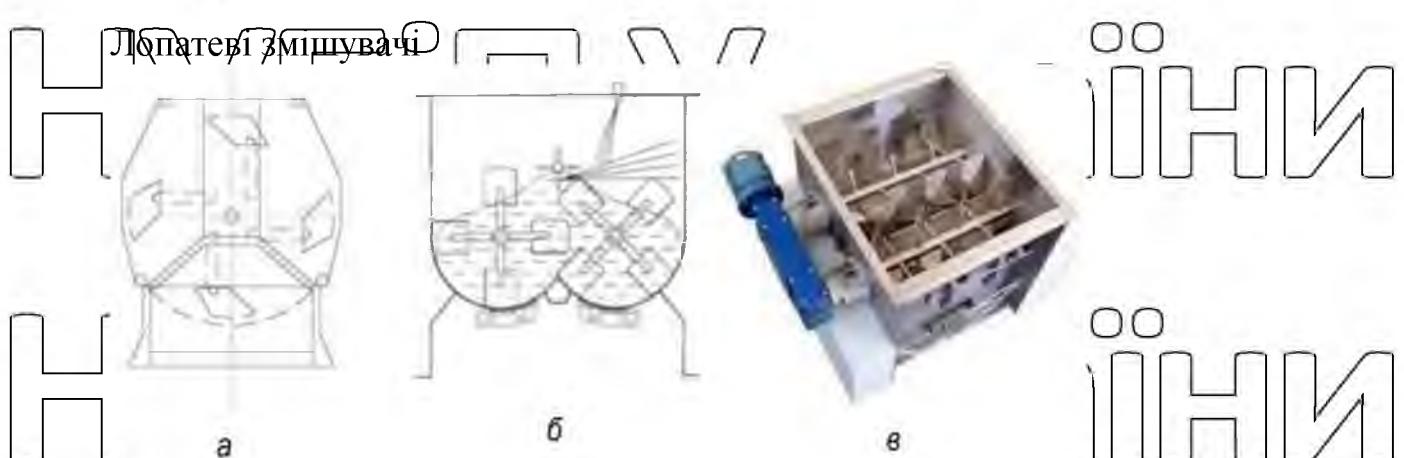

Рис.3.8. Лопатеві змішувачі:

а - одновальний; б – двовальний; в - двовальний вид зверху

Це відносно сучасний, новий тип міксерів (zmішувачі 4-го покоління), про які можна сказати «нове – це добре забуте старе». Насправді пластинчасті

zmішувачі відомі давно, однак через старі помилки конструкції вони не забезпечували задовільну продуктивність і рівномірність zmішування. Згодом ці помилки були усунені: встановлені широкі лопаті з регульованим положенням; підвищена частота обертання; покращена форма корпусу та дизайн вихідних вікон.

Принцип роботи лопатевого zmішувача Широкі лопаті, встановлені під

кутом, інтенсивно підіймають і zmішують порцію продукту в сторону. На тильній стороні лопаток утворюється порожнечка, яка відразу ж заповнюється частиною наступної лопатки. За допомогою ovalних канавок лопаті

підводяться до корпусу змішувача на мінімальну відстань, що виключає «малоходовий» нижній шар виробу.

Частота обертання валу 100-150 об/хв. Краплеподібна форма корпусу та широкі нижні клапани забезпечують повне спорожнення за лічені секунди.

Цей тип змішувача найбільш поширений на заводах преміксів. Більшість виробників готових комбікормів встановлюють його на свої комплекти обладнання. Причинами такого рішення стали короткий час циклу змішування та можливість підвищення продуктивності виробництва.

Переваги лопатевих міксерів:

- ✓ однорідність 98...99%;
- ✓ час перемішування 40-150 с;
- ✓ допустимий ступінь завантаження 15-20% від об'єму;
- ✓ дозволяють змішувати до 7% рідких компонентів;
- ✓ майже повне спорожнення.

Недоліки лопатевих міксерів:

- ✓ відносно дорогий;
- ✓ виготовлені з нержавіючої сталі, чорного металу, умовно агресивні до матеріалів;

✓ може пошкодити виріб через високу швидкість обертання.

Однорідність змішування. Однорідність змішування є складовою проблемою. На багатьох агропідприємствах змішувачі заповнюються не на

100%. Іншою поширеною проблемою, яка може тривати роками через відсутність контролю, є неправильне закриття кранів. У цьому випадку незміщана частина нової порції потрапляє в попередню порцію, що значно погіршує рецептуру та однорідність. Це можна виявити за допомогою маркерів при огляді змішувача на однорідність. Перевірка однорідності не дуже складна і дорога процедура. Це легко обійтися без використання

спеціальних маркерів, складного обладнання для їх підрахунку та тривалих хімічних аналізів.

Для оцінки однорідності корму використовують розрахунковий

коєфіцієнт варіації v , прийнятий у відсотках. Це відношення середнього

квадратичного відхилення S до середнього арифметичного \bar{X} :

$$v_s = S / \bar{X} \times 100$$

НУБІП України

Чим менший коефіцієнт варіації, тим більш однорідний корм. Також можна використовувати поняття однорідності суміші (ОС), де

НУБІП України

Коефіцієнт варіації v в деяких випадках помилково характеризує справжню однорідність, весь світ використовує цю величину, тому її потріяно розраховувати за визначенням.

НУБІП України

Програма відбору проб. При дослідженні порції корму на однорідність необхідно відбирати пробы одинакового об'єму від усієї порції. Зазвичай це роблять через одинакові проміжки часу під час зливу порції з змішувача.

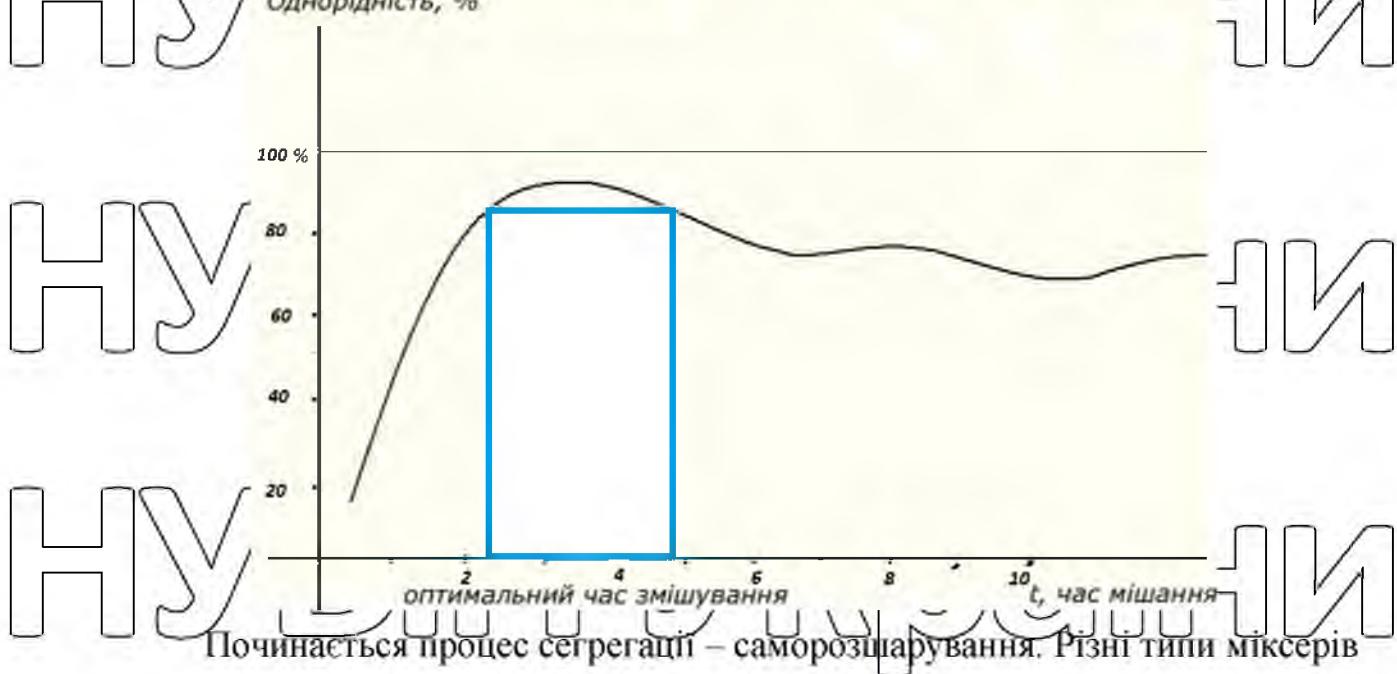
Визначити кількість досліджуваного елемента в кожній пробі. Хімічні аналізи мають свою експериментальну похибку і в умовах виробничо-технічних

лабораторій (ВТЛ) можуть мати недостовірні дані.

З численних досліджень відомо, що при перемішуванні однорідність суміші спочатку швидко зростає, потім тривалий час знаходиться поблизу максимуму, а потім повільно, коливаючись, зменшується.

Рис. 3.9 Графічна крива з обгрунутування процесу змішування

Однорідність, %

мають різний оптимальний час змішування. Наше завдання - встановити його і вжити заходів, щоб невеликі дози компонентів рівномірно розподілити по всьому об'єму.

Підвищення однорідності змішування кілька простих і надійних методів, які дозволяють значно підвищити якість змішування:

- попереднє змішування малих доз з порцією наповнювача (по суті, приготування власного преміксу);
- обов'язкове внесення добавок після завантаження основної порції в змішувач;

- введення добавок кількома потоками в різні кінці змішувача;
- введення дрібнодисперсних порошкоподібних добавок після введення в основну порцію рідких жирів.

Умови підвищення продуктивності змішувального агрегату На багатьох підприємствах з часом виникає необхідність підвищення продуктивності. І

однією з найбільших проблем є підвищення продуктивності вузла змішування. Найпростішим рішенням є скорочення часу змішування, але зазвичай цей крок є неправильним. Тому способами підвищення продуктивності можуть бути -

спробувати збільшити порцію змішування (це може додати 15...20% продуктивності), прискорення завантаження та розвантаження змішувача (реконструкція обладнання та заміна транспортного обладнання на більш продуктивне), якщо дозволяє висота кормороздавача, ефективним є встановлення бункерів перемішування або недозмішування (це може збільшити продуктивність до 40%).

Але оскільки зараз у господарстві мало поголів'я, значить, потреба в коміжформах невелика. Це означає, що даному підприємству потрібен малогабаритний комбікормовий агрегат, наприклад МКУ-1, з використанням потокового змішувача компонентів (слайд – складальне креслення комбікормового агрегату)

Цей агрегат має міксер з вертикально розташованим змішувальним гвинтом. Однак це рішення не забезпечує швидкого перемішування

компонентів корму, оскільки їх інтенсивний перерозподіл відбувається в центральній зоні розміщення шнека. В результаті продуктивність змішувача знижується, а нитома енерговитрати зростають.

Тому ми пропонуємо розглянути вдосконалений проточний змішувач з горизонтально розташованим шнеком.

НУБІП України

3.3 Аналіз утворення та існування «зон» у горизонтальних змішувачах

Дослідження формування та умов існування «мертвих зон» для оцінки продуктивності та ефективності застосування різних типів змішувань проводили різні вчені [1]. Виклад основного матеріалу. «Мертві зони», або зони «застою» - це ті частини об'єму бункера змішувача, в яких перемішування відсутнє або його інтенсивність дуже низька. У загальному випадку їх можна

характеризувати як сукупність об'ємів, зайнятих елементами робочого органу (лопатями, шнековими стрічками з кріпленнями), ядром ущільнення суміші (зоною застою), що утворюється безпосередньо перед елементом і кріпленням робочого органу, а порожнечі утворюються за рухом елементів,

або поблизу осі обертання ϑ , де швидкість наближається до 0. Зменшуючи об'єм, який займають елементи робочого органу, шляхом зменшення їх кількості, ширини або висоти, ми тим самим знижуємо рівень інтенсивності впливу на суміш. Частини об'єму, в яких утворюється порожнеча за рухом елементів робочого органу, компенсиуються тим, що суміш у бункері змішувача переміщується на певну величину порівняно зі станом спокою.

Тому основним завданням є забезпечення руху суміші та її переміщення в місцях можливого утворення зародків ущільнення суміші перед елементами робочого органу. Розглянемо найпростіший і типовий випадок для лопатевих

zmішувачів - рух тарілки в суміші зі швидкістю v_r (рис. 3.10). У результаті досліджень [2, 3, 4] встановлено, що перед плитою Γ утворюється ядро ущільнення β , в якому швидкість руху частинок суміші мала порівняно зі

швидкістю пластини а за нею можливе утворення порожнечі б у верхній частині, цей об'єм залежить від швидкості руху елемента та еластичності рухомого середовища.

Явище утворення зони застою можна пояснити тим, що кінетична енергія потоку біля пластини перетворюється на потенціальну енергію ущільнення. Чим більше до плити, тим менше квадрат швидкості потоку, а кількість енергії більше, а відповідно і ущільнення. Зменшення розміру цих зон можна досягти шляхом збільшення швидкості і кута повороту лопаті а відносно вертикальної осі, перпендикулярно напрямку руху. Але в цьому випадку зменшується інтенсивність впливу робочого органу змішувача на суміш частину активного об'єму, яка безпосередньо контактує з виконавчими органами. Крім того, зони застійного ущільнення зменшуються лише в горизонтальному розрізі (рис. 3.10, б), а у вертикальному (рис. 3.10, в) вони майже не змінюються.

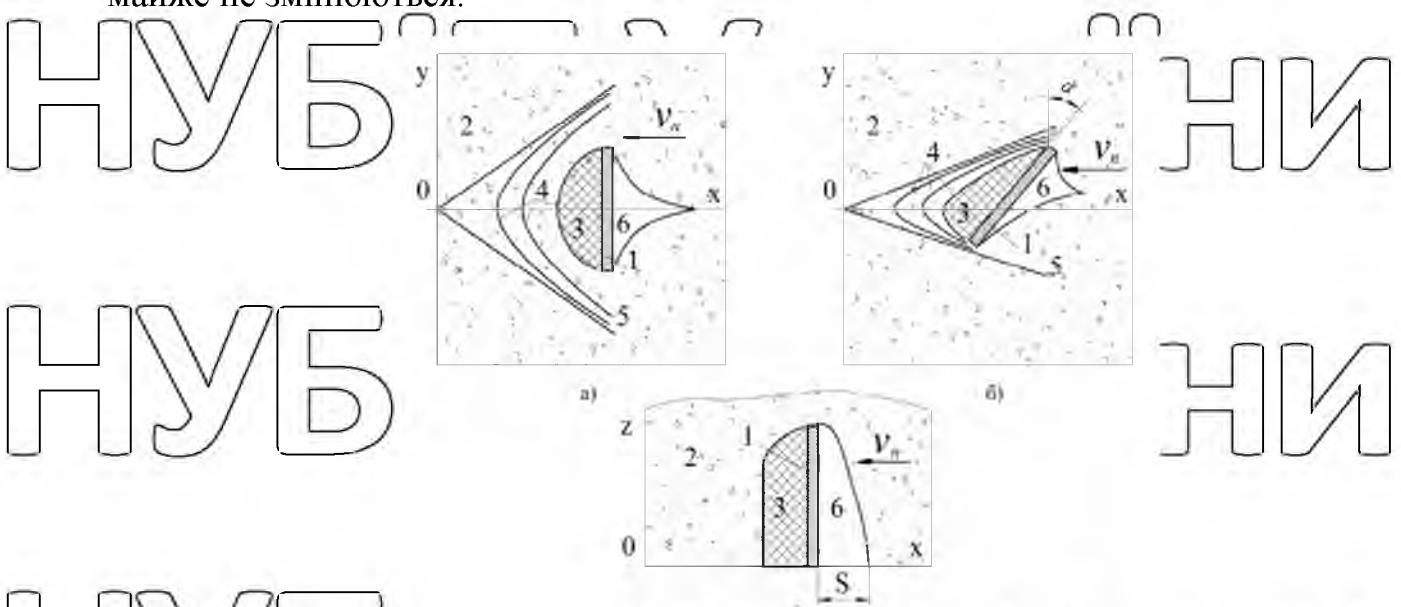

Рис. 3.10 Рух пласти суміші: а – у горизонтальній площині без кута нахилу осі обертання; б – у горизонтальній площині за кутом наклону; в – у вертикальній площині; , де 1 – пластина; 2 – середовище, котре переміщується; 3 – ядро ущільнення; 4 – шари супіші рівних відносних швидкостей; 5 – зона впливу ядра; 6 – пустота

Збільшуючи кут відносно горизонтальної осі, можна досягти такого значення, при якому зона застою перед лопаткою повністю зникає і швидкість

руху суміші в цьому місці буде задовольняти умови, при яких відбуватиметься переміщування. Але в цьому випадку існують істотні обмеження щодо висоти леза. А це, в свою чергу, призведе до зменшення раціональної висоти заповнення бункера змішувача сумішшю, при якій процес переміщування відбуватиметься з достатньою інтенсивністю та якістю готової продукції.

За конструктивними особливостями найкращі можливості щодо уникнення утворення «мертвих зон» перед елементами робочого органу змішувача мають стрічкові шнекові змішувачі. При горизонтальному розташуванні шнека збільшення кута його підйому не зменшує інтенсивності

впливу на суміш, а навпаки, призводить до збільшення числа обертів у зоні змішування. Але проблемні місця виникають в радіальній площині, на що може впливати ширина саморізної стрічки.

За таких умов встановлено, що допустиме переміщення суміші в зонах потенційного застою спостерігається при значеннях частоти обертання понад 20 об/хв і кутах нахилу шнекової стрічки до горизонтальної площини δ до значень 22° - 28° . Тому при виборі змішувача та його параметрів для приготування суміші слід враховувати його реологічні властивості.

3.4 Обґрунтування технологічної схеми горизонтального змішувача шнекового типу

Компоненти, білково-вітамінно-мінеральні добавки, збалансований комбікорм, ступінчастий змішувач, параметри компонентів, технологічна схема.

Підвищення ефективності тваринницької галузі істотно залежить від якості приготування кормів, оскільки в структурі собівартості продукції на нього припадає 30-60% витрат. Сучасне тваринництво передбачає підвищені вимоги до якості кормів, збалансованості годівлі тварин комбікорром, поєдання та застосування економічно вигідних механізованих технологій переробки кормів і приготування повнораціональних і збалансованих

кормосумішій на відгодівельних майданчиках тваринницьких ферм.

Існуючі конструкції кормозмішувачів не повною мірою відповідають зоотехнічним вимогам для приготування багатокомпонентних збалансованих повнораціональних кормосумішей, мають високі енерговитрати та високу питому матеріаломісткість. Тому дослідження спрямовані на розробку

технологічного процесу поетапного змішування кормів, який забезпечить створення високоекспективної кормової бази.

Сучасне змішування кормів виконується великою кількістю змішувачів, які відрізняються як різноманітністю конструктивного виконання, так і

різноманітністю взаємодії робочих органів із сировиною. Аналіз використання механізованих стаціонарних комбікормових заводів для змішування мало сипучих і не сипучих кормів показав, що найбільшого поширення набули гвинтові, стрічкові, гвинтові, лопатеві та комбіновані змішувачі різної конструкції та організації технологічного процесу, але не відповідають встановленим технологічним і зоотехнічним вимогам щодо якості приготування кормової суміші та надійності технологічного процесу, мають високу енерго- і металоємність та низьку продуктивність.

Аналіз процесу змішування показав, що стан повного механічного змішування компонентів суміші з різним процентним вмістом компонентів досягається невпорядкованим розподілом частинок під дією зовнішніх сил робочих органів змішувача, відповідність зоотехнічним вимогам вмісту компонентів у всій порції суміші за рецептром встановленого добового раціону кормів для відповідних технологічних груп тварин.

Так, у змішувачах більш досконалої конструкції масообмін потоків компонентів суміші відбувається шляхом вирівнювання концентрації окремих компонентів до об'єму суміші за рахунок ступінчастого перемішування, посилення зіткнень.

Робочий цикл градіційних змішувачів періодичної дії складається з наступних послідовних операцій: завантаження відповідних доз компонентів (основного компонента (зерно), макрокомпонентів і мікрокомпонентів

(БВМД, купажі, премікси), їх поетапного змішування і змішування, вивантаження готової кормової суміші. Після цього цикл повторюється (див. рис. 3.11)

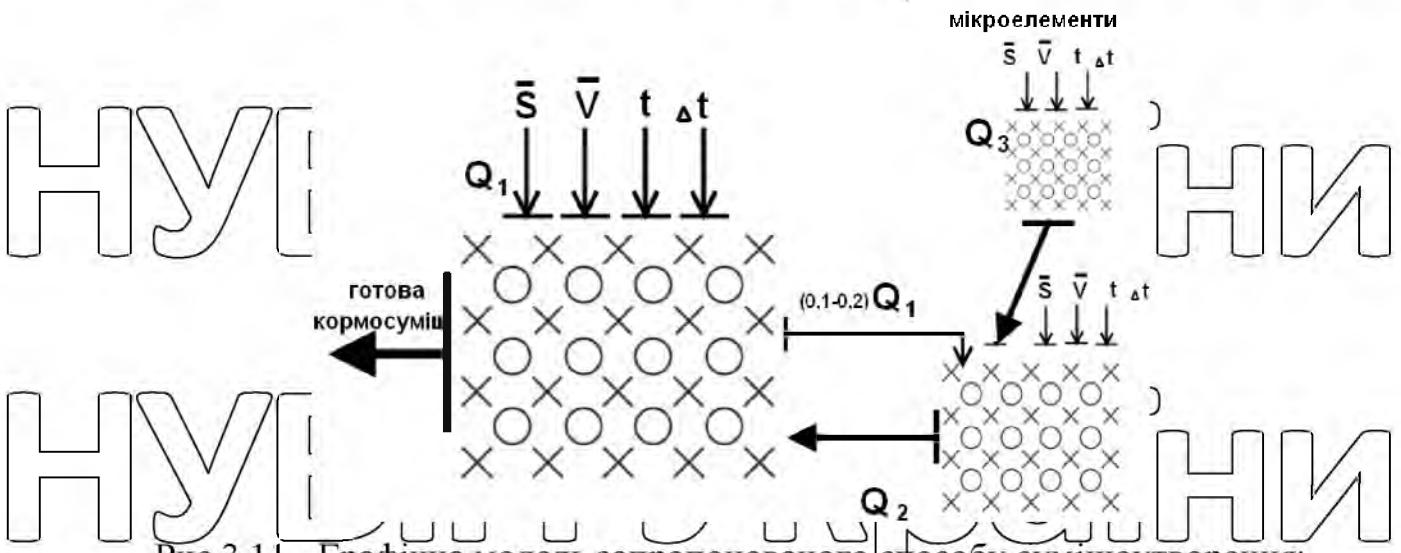

Рис.3.11 - Графічна модель запропонованого способу сумішоутворення:
переміщення (S), швидкість руху (V), тривалість (t), експозиція змішування (Δt) компонентів суміші під дією робочих органів.

У проточник змішувачах однорідність суміші регулюється кількістю (масовою часткою) компонентів, що надходить, обертами і тривалістю перебування компонента в робочій камері (як різниця між продуктом, що надходить і продуктом, що виходить з робочої камери). Аналіз якісних показників існуючих змішувачів свідчить про недостатню стабільність і складність процесу – компоненти подаються в бункер нерівномірно, а однорідність змішування не відповідає встановленим вимогам.

Для усунення наявних недоліків традиційних змішувачів запропоновано вдосконалений ступінчастий змішувач з подачею компонентів у змішувач періодично ді.

Процес змішування кормів вдосконаленим змішувачем виконується наступним чином. Відповідні основні компоненти (веро власного виробництва) подрібнюються і подаються в основний змішувач, частина подрібненого компонента подається в допоміжний змішувач макро-мікро

компонентів, який після змішування надходить в основний змішувач.

Тому з метою підвищення ефективності приготування збалансованих кормосумішей з різних компонентів та усунення недоліків традиційних

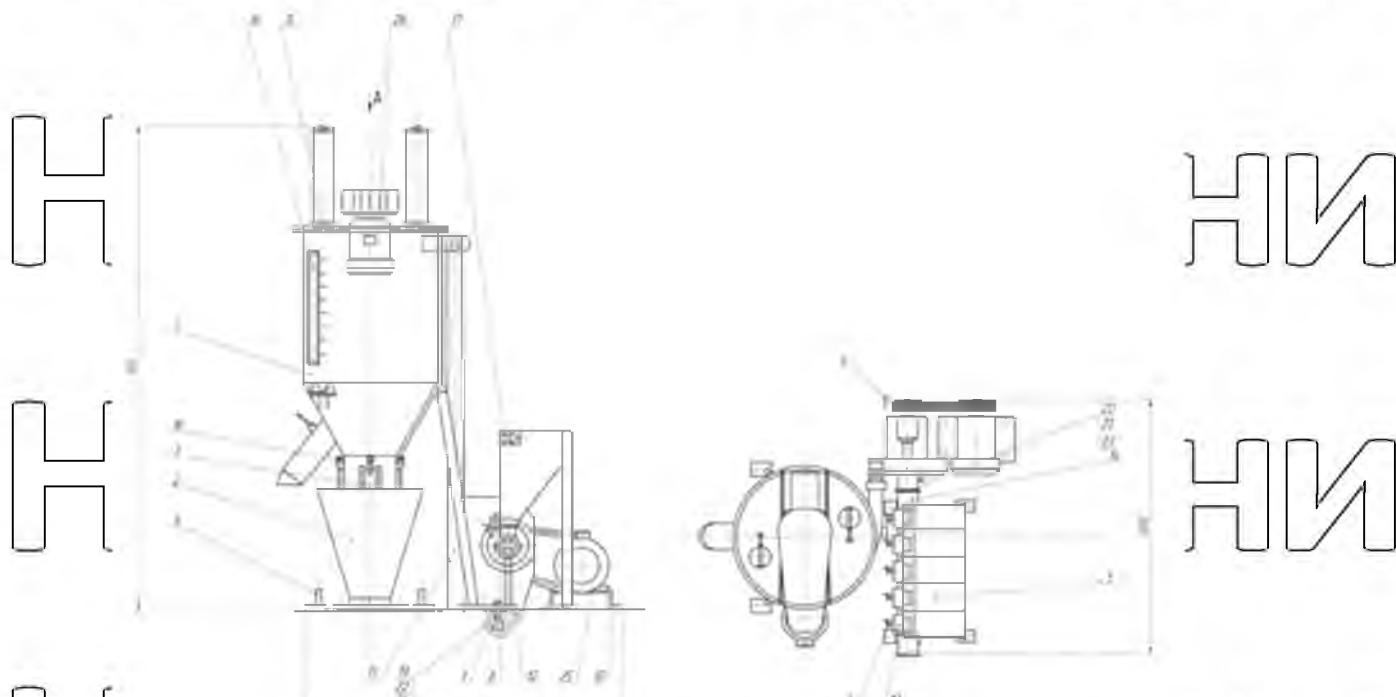

Рис. 3.12 Зображення запропонованої комбінованої кормоприготувальної установки

змішувачів запропоновано використовувати змішування порційного типу та

потоковий змішувач мікро- макрокомпонентів за запропонованою схемою.

3.4. Розробка конструктивно-функціональної схеми агрегату для приготування комбікорму

Розроблена машина призначена для приготування комбікормів для свиней і великої рогатої худоби на основі зернових кормів.

Машина складається з приймального бункера, дробарки з потоковим змішувачем компонентів (макро-мікросуміші), зернопроводу, змішувача періодичної дії з вертикальним робочим органом.

Приймальний бункер призначений для завантаження сирофіни чи подрібнюється.

НУБІП Україні

Агрегат працює так.

Необхідні зернові компоненти (кукурудза, овес, горох, ячмінь) завантажуються в бункери пневмотранспортером через подрібнювач і транспортується в головний змішувач. Причому подрібнення зернових компонентів відбувається по черзі. Добавки БМВД заливаються в приймальний накопичувач і через вентиль відповідно до норми подаються в горизонтальний змішувач добавок. Добавки подаються в центральну частину дробарки разом із зерновою частиною подрібнюються і перемішуються і надходять в основний змішувач. Де добавки змішуються з основною частиною зерна (рис. 3.13.). Кожен бункер має клапан-дозатор, який регулює подачу.

Рис. 3.13 Збірне креслення запропонованої поткового змішувача компонентів для комбікорму

Скорочення часу змішування основним вертикальним змішувачем, у

свою чергу, підвищує продуктивність змішування і знижує питому енергомісткість процесу.

3.5. Дослідження гвинтового змішувача добавок

НУБІП України

Дослідження проводили на дослідному зразку змішувача (рис. 3.14) із

застосуванням методів математичного планування експерименту та

математичної статистики, а також методу контрольної складової.

НУБІП України

У дослідах використовували наступні компоненти: зернестість зернової

суміші з вологістю 12,41 % з модулем помелу 1,16 мм, насипною маєєю 0,722

т/м³ та насіння ріпаку як контрольний компонент з природною масою 51,37 г.

за 1000 штук і насипною щільністю 0,718 т/м³.

НУБІП України

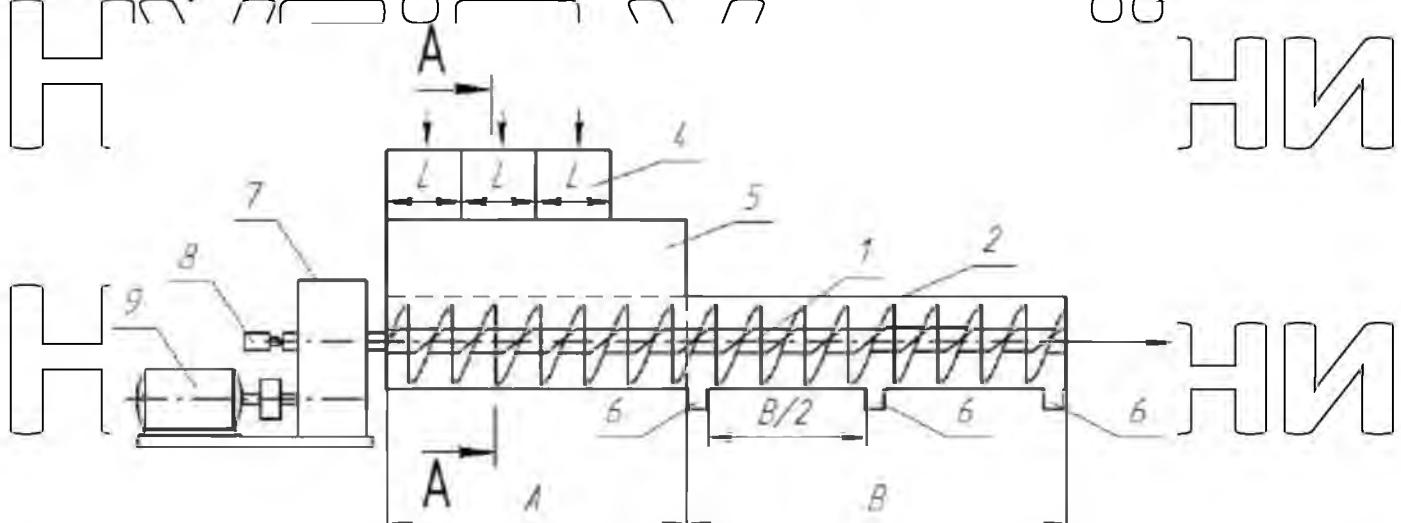
Контрольний компонент завантажувався в бункер 1, основний – у

приймальну горловину 2. Насадка 5 використовувалася для зменшення

площини розташування компонентів. Діаметр і крок шнека в завантажувальній

частині становили відповідно 200 мм і 160 мм, діаметр і крок шнека в

zmішувальній частині камери – 200 мм і 200 мм, об’єм камери – 0,7 м³.

a)

НУБІП України

НУБІП України

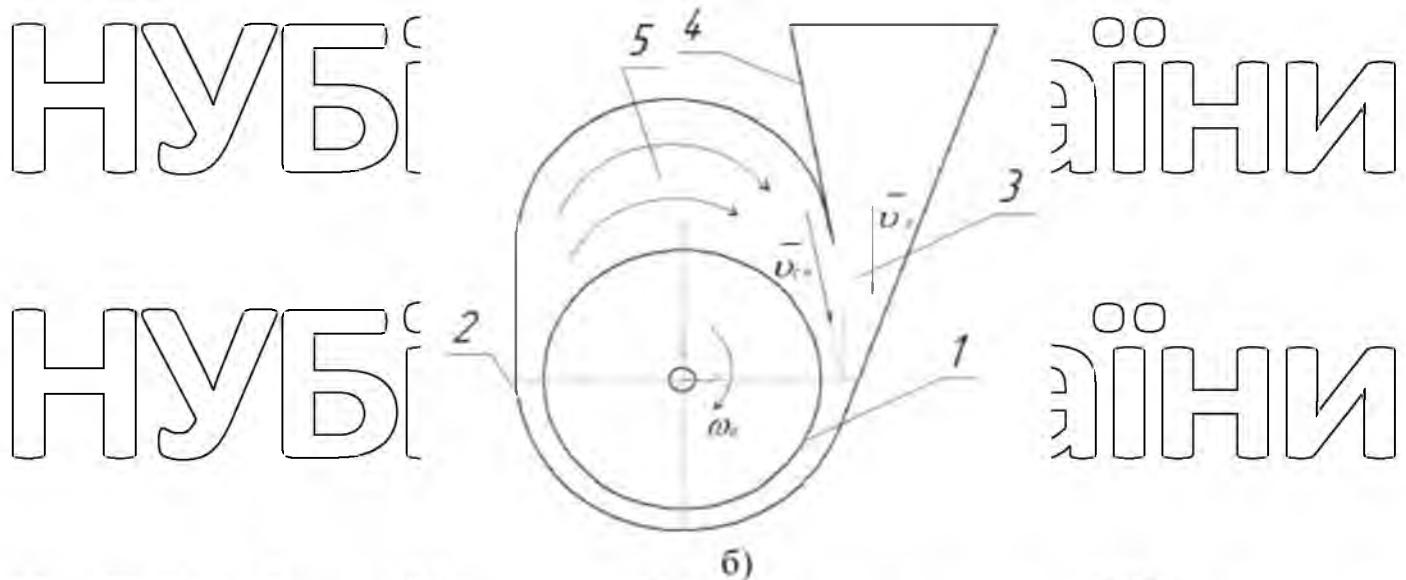

Рис. 3.13 – Установка для дослідження процесу змішування сипких матеріалів: а – схема установки вид збоку; б – перетин в перерізі А-А зоні

дозування.:

1 - шнек; 2 - кіжух; 3 - камера змішування; 4 - приймальна горловина; 5 - напрямок обертання та надходження компонентів; 6 - вікна для відбору проб для визначення процесу змішування по довжині; 7 - редуктор з змінними швидкостями; 8 – тахометр; 9- електродвигун

Результати досліджень. На першому етапі досліджень було визначено залежність однорідності змішування компонентів першої камери та другої (відповідно до параметрів – швидкості сбергання, кроку шнека та вмісту компонентів до експериментальної програми.

Дослідження проводили з використанням матриці оптимального плану $B_{\text{обх}}(B_2)$ для двох факторів: висоти вікна X_1 (рівні варіації кроку гвинта – 160 та 200 мм) та частоти обертання гвинта X_2 (180, 210, 240 хв.⁻¹).

Математичною моделлю процесу є рівняння регресії другого порядку:

$$UQ=3061,33+1004,3 X_1+35b,4X_2+110,4X_1X_2-824,3 X_{12}+101,8X_{22} \quad (3,5)$$

Критерій Фішера $P_F = 9,28$ $P_R = 0,61$ визначив адекватність опису досліджуваного процесу. За двовимірними перетинами поверхонь відгуку рівняння (3,5), які характеризують залежність однорідності від кроку гвинта

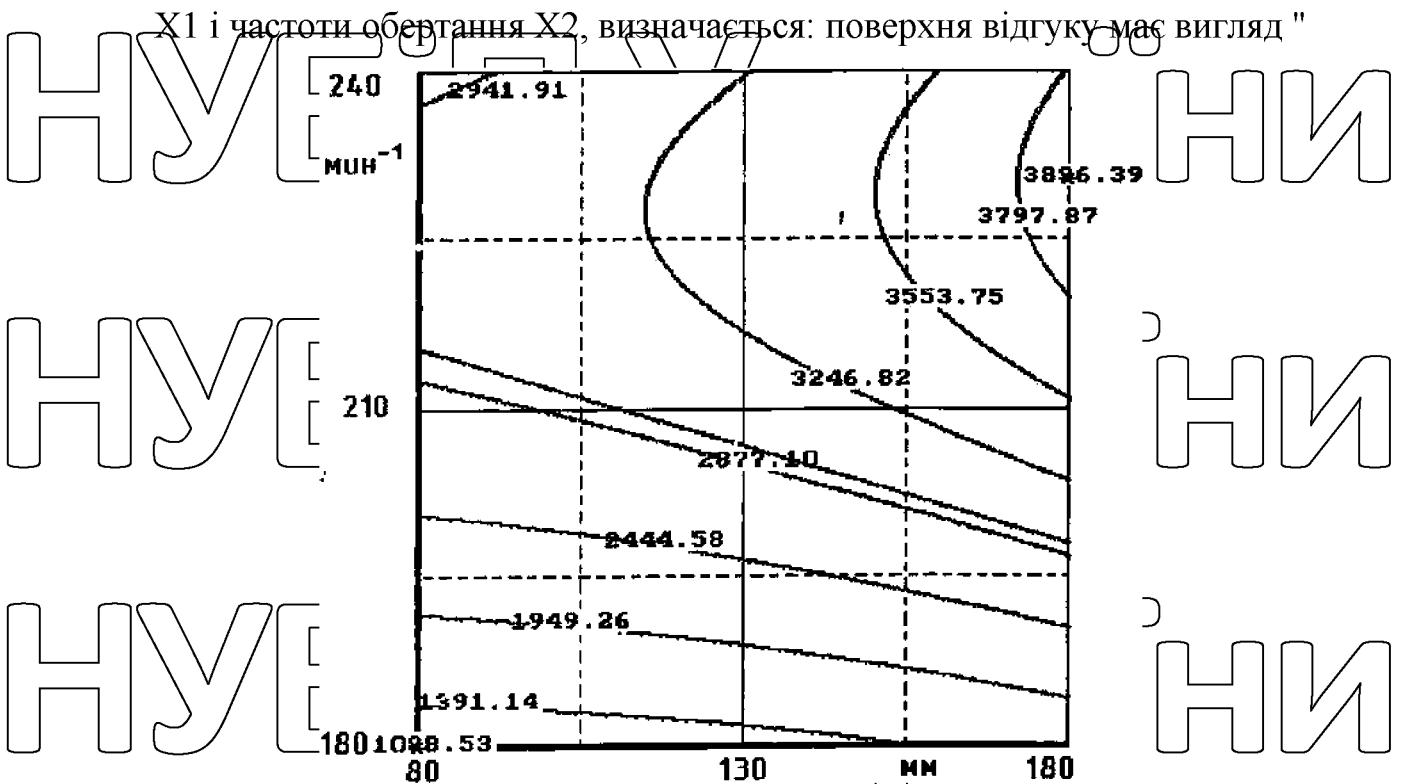

Рис. 3.14 - Двовимірні перетини поверхні відгуку, які характеризують

однорідність змішувача

Вісь "піднімання" визначена на горизонталі і відповідає значенню

частоти обертів $X_{rs} = 0,68$ (або $\pi = 230,4 \text{ хв}^{-1}$). Максимум функції $Y_{Qs} = 96\%$.

Раціональне співвідношення висоти вікна і кроку гвинта шнеку визначено на рівні $H = (0,8 \dots 1,0) S$.

Математична модель однорідності у розкодованій формі має наступний вигляд:

$$Q_s = 90,36H + 45,2011 + 0,07H\pi - 0,33H^2 + 0,113\pi^2 - 619,43, \quad (3.6)$$

де H – крок гвинта, мм;

n – частота обертів шнека, хв^{-1} .

При дослідженні процесу змішування однорідність оцінювалась в

умовній двокомпонентній суміші методом відбору контрольного компоненту з розрахунком коефіцієнта варіації відносно середньоарифметичного значення.

вмісту контрольного компоненту за дослід. Норма вмісту контрольного компоненту 1% від основної маси компоненту

Контрольний компонент подавався потрією одночасно з завантаженням

основного компоненту з відповідною продуктивністю (100 кг/год) для забезпечення змішування в рівних об'ємах.

При дослідженні процесу з діаметром камери 200мм і крок гвинта 150 мм після змішування тривалість 0,5 хвилин складає в середньому 87,98%, після 1 хвилини - 87,67% (рис. 3.15).

При дослідах зі кроком (200 мм) однорідність суміші при тривалості змішування: 0,5 хвилини склала 86,21%, 1 хвилин - 90,64%, 1,5 хвилин - 84,84% (рис. 3.15 – крива 2).

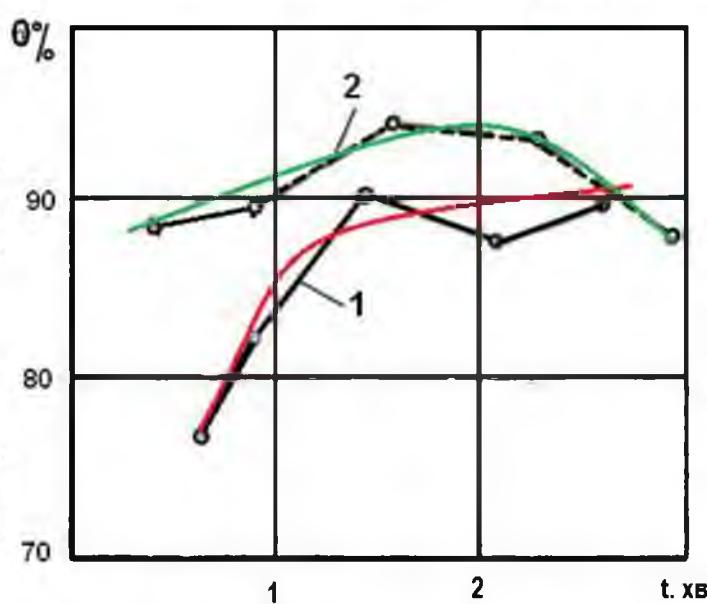

Рис. 3.15 – Однорідність суміші після змішування тривалістю (Ø - 200 мм; крок 160 мм; крок 200 мм) 1 – заповнення робочої камери протокового змішувача 50%; 2 – заповнення 60%.

варіації не більше 20%,) змішування при використанні неперервного змішувачів з горизонтальним шнекам на параметри змішування впливають частота та крок гвинта при заповненні камери на 60 %

Завдяки використанню результатів досліджень пірома енергоефективність процесу змішування знижується до 0,93 кВт-год/т.

4. ТЕХНІКО-ЕКОНОМІЧНА ОЦІНКА ПРИЙНЯТИХ РІШЕНЬ

4.1. Економічна ефективність прийнятої технології та засобів для її реалізації у господарстві

Серед досягнень фермерства домінує трифазна система ведення свинарства, яка дозволяє максимально використовувати генетичний потенціал продуктивності різних генотипів свиней та отримувати високоякісну продукцію на гібридній основі.

У країнах з розвиненим свинарством виробництво товарної свинини

здійснюється виключно на гібридній основі, що сприяє підвищенню продуктивності свиней із сукупністю сznak до 15%. Зараз на свинофермі вирощується близько 600 голів молочних свиней, з них 26 свиноматок.

Середній рівень відтворючих показників посліду 11,2-12,5 поросят за опорос, виживаність поросят до двомісячного віку 87-93%, маса поросят за два місяці 20-23 кг, кількість поросят на рік 2, 1-2,3. Середньодобовий приріст поросят у період дорошування (2-4 місяці) становить 450-500 г на добу, а ремонтних і племінних поросят 650-700 г при витраті корму 3,7-3,9 кг на 1 кг приросту.

Середньодобові приrostи досліджуваного гібридного молодняку в різних сільськогосподарських об'єктах становлять від 699 до 820 г при витраті кормосуміші на 1 кг приросту 3,58-4,02 кг. За якістю м'яса гібридне поголів'я відповідає вимогам європейських стандартів (вихід м'яса з туши 59-61% при товщині розрізу на рівні шостого і сьомого ребер 16-19 мм).

Складовими ефективного господарювання є високий генетичний потенціал продуктивності чистомородного та гібридного поголів'я, забезпечення тварин якісними кормами, наявність нових технологій у вирощуванні та годівлі свиней, комп'ютеризація всіх виробничих процесів.

Усе це сприяє тому, що собівартість кормосуміші на 1 кг приросту становить 3,6-3,8 кг, а собівартість 1 кг приросту на відгодівлі за рік 6,5-7,0 грн. Вони продають 60 тонн м'яса в мережу магазинів і продукти харчування. Здійснююмо економічну оцінку запропонованої системи машин із

запропонованим комплектом для приготування збалансованої кормосуміші за сухим типом годівлі на базі агрегату кормосуміші, який складається із змішувача для приготування кормової суміші з різними добавками, які подаються у відро; ударна дробарка для подрібнення компонентів зерна; завантажувальна пневмолінія; приймальний бункер, багатоступінчастий змішувач і коробка управління.

НУБІТ України

4.2 Розрахунок економічної ефективності запропонованої технології та системи машин в господарстві

Визначення капіталовкладень в комплексну механізацію на комплексі за вказаною методикою [24]. Результати розрахунку зведенімо у таблицю 4.1

Показники	Основні економічні показники	
	Базовий варіант системи машин	Спроектований варіант системи машин
Вихідні дані (розрахункові)		
Кількість виробляємої продукції за добу M, т	0,12	0,134
продуктивність експл. Q, т/год	0,41	0,41
Кількість працюючих, люд	3	2
затрати праці на виробництво продукції Кл, люд-год за добу	21	14
потужність приводу N, кВт-год на добу	93,1	96,6
годинна оплата праці Згод, грн	52,15	52,15
к-ть днів роботи обладнання, днів	365	365
вартість електроенергії Се, грн за 1 кВт-год	4,72	4,72
Розрахунок економічних показників		
Капіталовкладення в виробництво Km, тис. грн	966,75	1 008,10
Капіталовкладення на транспортні витрати, виготовлення та складання конструкції - Кзб, тис. грн	1 287,71	1 342,79
Річний об'єм робіт - Р, т	43,80	48,91

	Базовий варіант системи машин	Спроектований варіант системи машин
Затрати на оплату праці оператора С _{зп} , тис. грн	399,73	266,49
Відрахування на амортизацію С _а , тис. грн	182,85	190,68
Відрахування на ремонт Ср, тис. грн	167,40	174,56
Затрати на електроенергію Сел, тис. грн	110,67	114,83
Експлуатаційні затрати С _{експл} , тис. грн	860,66	746,56
Зниження експлуатаційних витрат e , тис. грн	114,10	
Ступінь зниження експлуатаційних затрат Кс, %	15,28	
Річна економія експлуатаційних затрат Ек, грн/т	110 307,55	

	Базовий варіант системи машин	Спроектований варіант системи машин
Річні приведені затрати П, тис. грн	1 053,81	947,98
Приведені затрати на одиницю продукції Кп, тис. грн/т	24,060	19,382
Річний економічний ефект Еп, тис. грн		204,88
Термін окупності додаткових капіталовкладень Р, років		0,27

	Базовий варіант системи машин	Спроектований варіант системи машин
Річне виробництво продукції, т	43,80	48,91
Капіталовкладення, тис. грн	1287,71	1342,79
Експлуатаційні затрати, тис. грн	860,66	822,70
Зниження експлуатаційних витрат, тис. грн		37,96
Пілотні затрати праці, люд.-год/т	525,00	402,99
Економія затрат праці, люд.-год	122,01	
Приведені витрати, тис. грн	1053,81	1024,11
Приведені затрати на одиницю продукції, тис. грн/т	24,060	19,382
Річний економічний ефект, тис. грн		136,70
Термін окупності додаткових капіталовкладень Р, років		0,40

Отже, за результатами розрахунків ми бачимо реальність цього бізнесу проекту.

НУБІП України

НУБІЙ України

5. ОХОРОНА ПРАЦІ В ГАЛУЗІ 5.1 Загальні положення та вимоги з охорони праці до роботи з агрегатами для приготування комбікорму

Основним завданням національного законодавства про охорону праці в усіх галузях є охорона здоров'я працівників, створення безпечних умов праці, які б усували причини професійних захворювань і травматизму на виробництві.

Технологічні процеси повинні відповідати вимогам, встановленим державними нормативними документами з охорони праці (ДНАОП):

- загальні вимоги безпеки згідно з ГОСТ 12.3.002 — 75;
- вимоги безпеки пожежогасіння згідно з ГОСТ 12.1.004 — 76;
- вимоги вибухобезпеки згідно з ГОСТ 12.1.010-76;
- загальні вимоги безпеки при експлуатації пристрій водопостачання та водовідведення та водовідведення згідно з ГОСТ 12.3.006 — 75;
- загальні вимоги безпеки при вантажно-розвантажувальних роботах згідно з ГОСТ 12.3.009 — 76 і ГОСТ 12.3.020 — 80;
- загальні вимоги з електробезпеки ГОСТ 12.1.019-79;
- загальні агротехнічні вимоги згідно з ГОСТ 1.049-80.

Загальне керівництво та організація навчання з охорони праці на підприємстві покладається на керівника підприємства, а в підрозділах - на керівника підрозділу.

Прийняті на роботу особи незалежно від освіти, досвіду роботи за певною професією чи посадою проходять ознайомчу нараду під керівництвом головного спеціаліста з виробництва з обов'язковою участю інженера з охорони праці в господарстві.

Вступний інструктаж, як правило, проводиться в кабінеті охорони праці згідно з програмами (ОСТ 46.0.126-82 ССБТ) з використанням сучасних засобів навчання, плакатів, зразків, макетів, моделей тощо.

Первинний інструктаж проходить безпосередньо на виробництві.

Первинний інструктаж проводиться з усіма без винятку особами, які

приймаються на роботу вперше, переводяться з інших робіт, з іншими працівниками, які виконуватимуть замість них нову роботу.

До роботи в цеху приготування кормових сумішей допускаються особи віком від 18 років, які пройшли інструктаж з правил експлуатації та техніки безпеки, знають будову приміщення. Забороняється до роботи особам у

вільному одязі з широкими рукавами або фартухах. Жінки повинні заправити волосся під хустку, а хустку зав'язати так, щоб не було звисаючих кінців. Не можна перебувати поблизу обертових механізмів. Категорично заборонено

перебувати стороннім біля працюючого пристрою. Установку слід експлуатувати лише так, як зазначено в інструкції з експлуатації. Категорично забороняється залишати працююче обладнання без нагляду.

Пускові кнопки розташовані так, що вони не вмикаються самі по собі і є зручними та безпечними для використання працівником. Карданні та клинові передачі, сполучні муфти механізмів приводу робочих органів апарату повинні бути огороженні огорожами.

Перед проведенням огляду, технічного обслуговування або ремонту установки необхідно її зупинити і вимкнути електрообладнання.

Перед пуском пристрою необхідно переконатися в його справності, міцності кріплень гвинтових з'єднань, захисних кожухів карданних і пасових передач, на кінцях яких виступають обертові валі. Необхідно заземлити корпуси електродвигунів і пускових пристрій, компоненти установки, які можуть перебувати під напругою. Обов'язковою умовою безперебійної роботи приладу є періодичні технічні огляди та випробування в терміни, зазначені в технічній документації.

Перед включенням агрегату слід перевірити кріплення молотків і деки, справність і надійність кріплення кришки дробильної камери; люки вхідного колектора дробарки і бункерних дозаторів повинні бути закриті

розвантажувальні патрубки змішувального бункера. Категорично забороняється проводити очищенння установки з метою усунення можливих несправностей в процесі експлуатації установки.

У приміщенні, де працює прилад, забороняється палити і використовувати відкритий вогонь, оскільки борошнєтий пил утворює з повітрям вибухову суміш. Також видлення пилу утруднює дихання людини і може стати причиною професійного захворювання легенів – амілозу (захворювання легень, викликане ураженням борошняним пилом). Тому приміщення, в якому працює установка, повинно добре провітрюватися, повітря фільтрувати від пилу (встановлювати пилозбирники), вологість приміщення завжди повинна бути в межах норми (40-60%). Щодня необхідно проводити прибирання приміщень і видаляти пил з обладнання.

Швидкість повітря навколо працючого взимку повинна бути 0,3-0,5 м/с, влітку - 0,5-1 м/с. Для створення сприятливих умов праці хімічний склад повітря повинен бути: азоту - 78,0%, кисню - 20,95%, вуглециклого газу - 0,03-0,04 %, аргону - 0,93 %; водяна пара - 0,2-2%.

Звичайно, кімната повинна бути добре освітлена природним світлом або за допомогою ламп. Необхідно також контролювати рівень шуму. Також приміщення має бути захищене від статичної та атмосферної електрики. Статична електрика - це особливий вид заряду, який виникає при терти двох діелектриків або діелектрика і провідника. Статичну електрику нейтралізують за допомогою спеціальних приладів – іонізаторів.

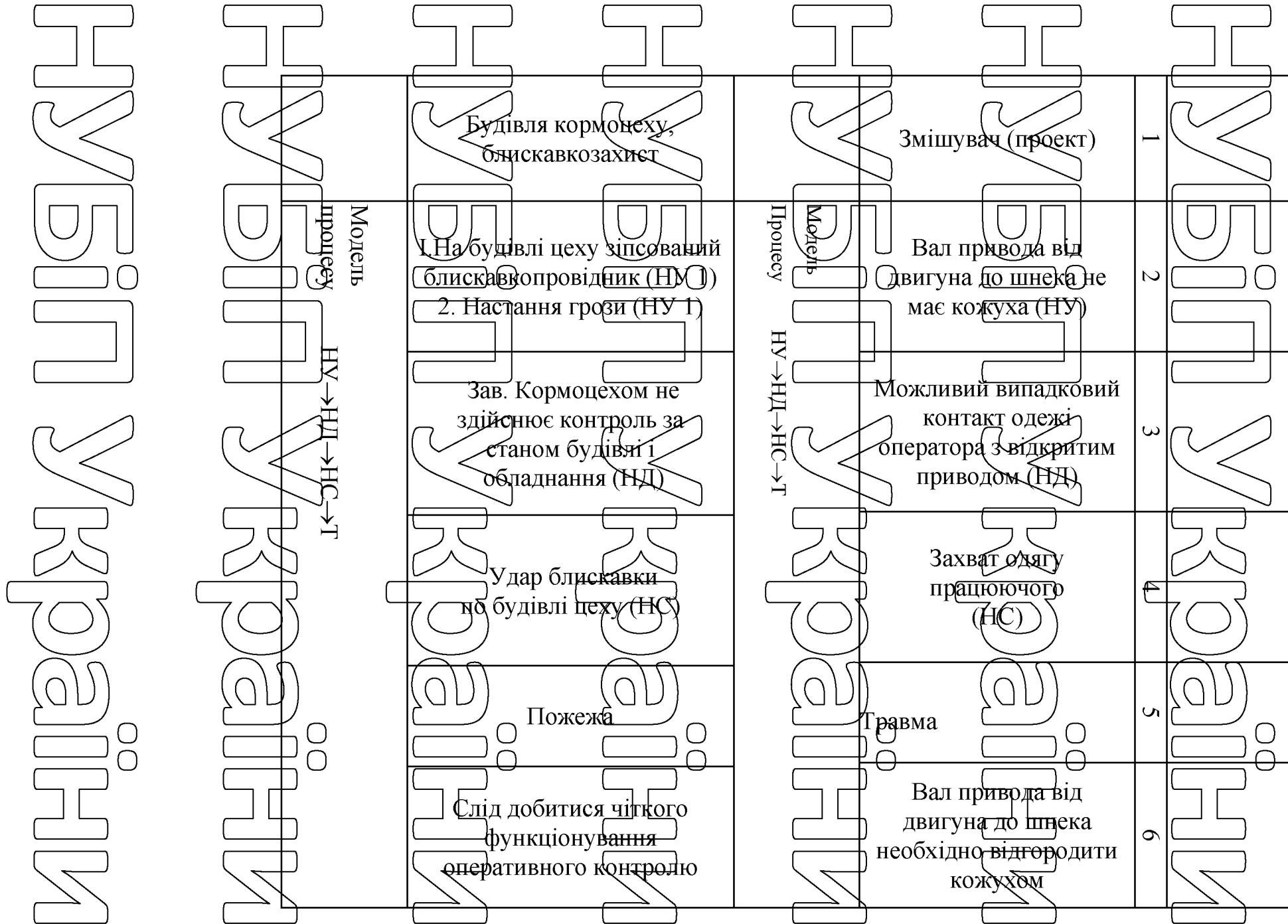
В основі захисту від атмосферної електрики лежить комплекс бліскавко-захисних заходів, що забезпечують ураження

5.2. Аналіз потенційних небезпек машин для приготування комбікорому

Таблиця 5.1

Небезпеки під час приготування комбікоромів

Технологічна операція, машина	Виробнича небезпека			Можливі наслідки	Заходи занебігання
Небезпечна умова Н	Небезпечна для ПД	Небезпечна енергія НС	П	З	

Продовження таблиці 5.1

Модель Процес	НУ \rightarrow НС \rightarrow Т, А	Небезпеки під час приготування коткокоржів
		Електропривод змішувача
		1. Немає ефективного контролю за технічним станом електрообладнання (НУ1) 2. Пошкодження вузла електропроводки привода електродвигуна змішувача (НУ2)
		Можливий контакт руки оператора з корпусом машини (НД)
		1 .Можлива проводимість електронапівна на корпусі машини (НС1) 2. Через організм людини проходить електричний струм (НС2)
		Електротравма
		Організувати ефективний контроль за електрообладнанням.

ВИСНОВКИ

1. Домінуюче становище по виробництву тваринницької продукції набули ферми різних форм власності. Тому для забезпечення можливості виконання значного об'єму трудомістких робіт на цих фермах необхідно

створити засоби механізації, зокрема кормоприготувальні агрегати для комбікормів, які б не лише полегшували працю, а й здешевлювали собівартість тваринницької продукції.

2. Проаналізована сукупність факторів, що впливають на показники роботи агрегатів для приготування концкормів, основним є склад раціону та

фізико-хімічні властивості компонентів для приготування збалансованої кормосуміші.

3. На основі добової потреби в комбікормах господарства визначена годинна продуктивність агрегату. Доцільно удосконалити

кормоприготувальний агрегат з дозатором БМВД продуктивністю на зерні 0,5 т/год.

4. Відповідно до продуктивності розраховані значення основних параметрів камери агрегату, згідно яких вибираються технічні рішення та удосконалюється конструкція машини.

5. Проведено аналіз характерних ознак різних варіантів основних та допоміжних вузлів і систем агрегату. Обґрутована сукупність операцій процесу подрібнення зерна та різних компонентів кормосуміши в умовах використання її на малих фермах та в фермерських господарствах.

6. Проведено розрахунок техніко-економічних показників агрегату при визначеній потребі в кормах. Річний економічний ефект складає 136,7 тис. грн., окупність складе близько до 5 місяців.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.

1. Положення про підготовку і захист магістерських робіт у Національному університеті біоресурсів і природокористування України, затверджене вченою радою НУБіП України від 23.06.2021 протокол №7 (зміни) до положення від 26.09.2018 року.

2. Положення про інституційний репозиторій магістерських робіт Національного університету біоресурсів і природокористування України, затверджене ректором НУБіП України 06.11.2015р

3. Методичні рекомендації до виконання магістерської кваліфікаційної роботи для студ. етапу 208 “Агрінженерії” денної та заочної форм навч. [Електронний ресурс]: / уклад. О.О.Заболотько, В.С. Хмельовський, В.І. Ребенко, С.Є. Потапова, О.М. Ачкевич, 2021. – 48 с.

4. Фінансовий звіт господарства ФГ «Малига» с. Пам'ятне (Чернігівка) Херсонської області за 2019-2021рр.

5. Ревенко І.І., Брагінець М.В., Ребенко В.І. Машини та обладнання для тваринництва. К.: Кондор, 2009. – 731 с.

6. Свинарські підприємства (комплекси, ферми, малі ферми) ВНТП - АПК -02.05. Мінагрополітики України. - Київ, 2005.

7. Сиротюк В.М. Машини та обладнання для тваринництва. Львів: Вид. «Магнолія плюс», 2004. – 201 с.

8. Скотарські підприємства (комплекси, ферми, малі ферми) ВНТП - АПК -01.05. Мінагрополітики України. - Київ, 2005.

9. Заболотько О.О., Хмельовський В.С., Ребенко В.І. Машиновикористання у тваринництві /О.О.Заболотько, В.С. Хмельовський, В.І. Ребенко, – К.: ЦП «Компрінт», 2015. – 248 с.

10. Заболотько О.О., Хмельовський В.С., Ребенко В.І. Проектування і розрахунок технологічних систем у тваринництві: Посібник для студентів вищих аграрних навчальних закладів III-IV рівнів акредитації /О.О.Заболотько, В.С. Хмельовський, В.І. Ребенко, – К.: ЦП «Компрінт», 2018. – 268 с.

11. Ревенко ІІ, Хмельовський В.С., Заболотко О.О. Проектування технологічних процесів у тваринництві: Підручник. - К.: МП «Компрінт», 2018. - 292 с.

12. <https://mash-xxl.info/index/> сайт конструктора з машинобудівництва

13. «Посібник для самостійного навчання з охорони праці у схемах,

таблицях і графіках» (К.: Видавничий центр НУБіП України, 2014. – 132 с.)

14. Закону України «Про охорону праці», Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку»,

Правил безпечної експлуатації електроустановок споживачів, Правил

пожежної безпеки в Україні, правил надання домедичної допомоги, а також НПА ОП 1.0-1.02-18 «Правила охорони праці у сільському господарстві».

15. Проектування механізованих технологічних процесів у тваринництві. За

ред. І.М. Бендери, В.П. Лаврука – Кам'янець-Подільський: ФОП Сисин О.В., 2011. – 564с.

16. Проектування технологій і технічних засобів для тваринництва. За ред.

Скорика О.П., Полупанова В.М. – Харків: ХНТУСГ, 2009. – 429с.

17. Войналович О.В. Безпека виробничих процесів у сільськогосподарському виробництві. / Войналович О.В., Марчишина Є.І.,

Кофто Д. Г. / - К: Видавничий центр НУБіП України, 2015. – 418с.

18. Машини для тваринництва та мтахівництва. Посібник: За ред. Кравчука В.Л, Мельника Ю.Ф. – Дослідницьке: УкраїЖПУТим. Л. Поторілого. – 2009. – 207 с.

19. Машини та обладнання для тваринництва: Посібник-практикум / І.І.Ревенко, М.В.Брагінець, О.О.Заболотко та ін.; К.: Кондор, 2012. – 562 с.

20. Автоматизированная линия приготовления комбикормов. Дозирующая и весовая техника. logo.gif E - mail: vedas@nbi.com.ua.

21. Автоматизированное управление на комбикормовых предприятиях / М.

Л. Тимошин, А. И. Лугинин, И. Е. Маноха, В.П. Чоботов. - М.: Колос, 1984. - 239 с.

22. Бородин И.Ф. Проблемы развития автоматизации сельского хозяйства// Механизация и электрификация сельского х-ва.-1996.-№5.- С.2-4.
23. Вальков В.М.. Вершин В.Е. Автоматизированные системы управления технологическими процессами.-Л.: Политехника, 1991.-269с
24. Диордиев В.Т. АСУТП малогабаритных комбикормовых установок // Технічна електродинаміка. Проблеми сучасної електротехніки. - К.: 2000. - Ч.5. - С. 84-87.
25. Диордиев В.Т., Сабо А.Г. Оптимизация рецептов комбикормов - путь повышения эффективности использования фермерских комбикормовых установок //IV symposium: Problemy budowy oral eksplotacj maszyn I urzadzen rolniczych: - Plock: Politechnika Warszawska, 1994. - S. 125-127.
26. Діордієв В.Т. Синтез і аналіз узагальненої структури малогабаритної комбікормової установки // Праці Таврійської державної агротехнічної академії. - Вип. 1, Т. 18. - Мелітополь: ТДАТА. - 2001. - С. 14-19.
27. Йордієв В.Т., Лобода О.І. Оцінка впливу зовнішніх факторів при знезаражуванні комбікорму електромагнітним полем надвисокої частоти // Вісник Харківського державного технічного університету сільського господарства "Проблеми енергозабезпечення та енергозбереження в АПК України". - Харків: ХТУСГ. - 2001. - Вип. 6 - С. 369-373.
28. Діордієв В.Т., Сабо А.Г., Чаусов С.В. Ефективність інвестицій на впровадження енергозберігаючих технологій у кормовиробництві та рослинництві. // Праці Таврійської державної агротехнічної академії. - Вип.1, Т. 20. - Мелітополь: ТДАТА - 2001. - С. 15-19. Діордієв В.Т., Чаусов С.В. Визначення енергозберігаючих режимів роботи потокових комбікормових ліній. // Праці Таврійської державної агротехнічної академії. Вип.1., Т.25. - Мелітополь: ТДАТА, 2001. - С. 47-51.
29. Правила охорони праці у сільськогосподарському виробництві. ДНАОП 2.000 – 1.01.-00. К:-2001. -283с
30. Свинярські підприємства (комплекси, ферми, малі ферми) ВНТП - АПК -02.05. Мінагрополітики України. - Київ, 2005.

31. Гвоздєв О. В., Ялпачик Ф. Ю., Рогач Ю. П., Кюрчева Л. М. Технологічне обладнання для переробки продукції тваринництва: Навч. посіб. для підготовки бакалаврів в аграр. вищ. навч. закл. II-IV рівнів акредитації в напрямку "Механізація та електрифікація сільського господарства" (спец. "Механізація сільського господарства") / О.В.Гвоздєв (ред.). — Суми: Довкілля, 2004. — 420 с.
32. Дегтярев Г.П. Справочник по машинам, оборудованию, применяемых на животноводческих фермах. — М.: Высшая школа, 1979. — 239 с.
33. Демичев В.Д. Реконструкция животноводческих ферм. — М.: Россельхозиздат, 1981. — 112 с.
34. Довідник зоотехніка. За редакцією В.М.Землянського — К.: Урожай, 1988. — 153 с.
35. Кирсанов В. В., Симарев Ю. А., Филонов Р. Ф. Механизация и автоматизация животноводства: Учебник для студ. образоват. учреждений сред. проф. образования, обучающихся по спец. 3103 "Зоотехния" — М.: Издательский центр "Академия", 2004. — 399 с.
36. Коба В.Г., Брагинець Н.В., Мурусидзе Д.М., Некрашевич В.Ф. Механизация и технология производства продукции животноводства. — М.: Колос, 1999. — 528 с.
37. Комаристов В. Ю., Петренко М. М., Косінов М. М. Сільськогосподарські машини: Підручник для викладачів и студ. с.-г. вузів I-II рівнів акредитації із спец. "Механізація с. г.". — К.: Урожай, 1996. — 240 с.
38. Корма и комбикорма: Технология заготовки кормов. Комбикорма и кормовые добавки. Приспособления и устройства / Т.К.Никитина (сост.). — СПб.: ООО "РЕСПЕКС", 2000. — 255 с.
39. Ревенко І.І. Результати експериментальних досліджень барабанного дозатора концормів / І.І.Ревенко, В.В. Радчук // Науквий вісник Національного аграрного університету № 80 Ч1 Київ 2005. С
40. Шацкий В.В. Оптимизация объема бункеров дозаторов кормов/ В.В. Шацкий, А.А. Артюшин// Мех. електр. с. х. 1982. - №8. – С.19-22.

41. Брагинець Н.В. К обоснованию значимости дозирования кормов / Н.В. Брагинець, С.Ф. Вольвак, В.В Лангазов // - Збірник наукових праць Луганського національного аграрного університету. Серія: Технічні науки. – Луганськ.: Видавництво ЛНАУ, 2002. - №17. – С. 29-33.
42. Мельников С.В. Технологическое оборудование животноводческих ферм и комплексов / С.В. Мельников - Л.: Агропромиздат, 1985. - 640 с.
43. Завражнов А.И. Совершенствование машин и технологических линий приготовления и раздачи кормов на молочных фермах: автореф. дис. на соискание ученой степени доктора техн. наук: спец. 05.20.01. «Механизация сельскохозяйственного производства» / А.И. Завражнов. - Ленинград-Пушкин, 1991. - 45 с.
44. Куприенко А.И. Разработка метода оптимизации энергосберегающих технологий и средств механизации приготовления кормов: автореф. дис. на соискание ученой степени доктора техн. наук: спец. 05.20.01. «Технологии и средства механизации сельского хозяйства » / А.И. Куприенко. - Брянск, 2007. - 48 с.
45. Курбанов Р. Ф. Разработка и совершенствование ресурсосберегающих технологий и средств механизации производства объемистых растительных кормов: автореф. дис. на соискание ученой степени доктора техн. наук: спец. 05.20.01. «Технологии и средства механизации сельского хозяйства » / Р.Ф. Курбанов. - Киров, 2005. - 49 с.
46. Мусаелянц, Г. Г. Совершенствование, разработка и научно-техническое обоснование средств механизации для брикетирования и смешивания кормов: автореф. дис. на соискание ученой степени доктора техн. наук: спец. 05.20.01. «Технологии и средства механизации сельского хозяйства » / Г.Г. Мусаелянц. - Ереван, 1992. - 47 с.
47. Мельников С.В. Механизация животноводческих ферм / Мельников С.В., Андреев П.В., Базенков В.Ф., Вагин Б.И., Жевлаков П.К., Фарбман Г.Я. - М., «Колос», 1969. С. 35.

48. Pat. 2299092 Russian Federation, IPC B01F 7/26. The method of mixing loose materials and the device for its implementation / Бокко І.Г., Науменко А.А., Семенцов В.У.; applicant and patentee ФГOU ВРО "Belgorod State Agricultural Academy. – No. 2005135536/15; application 15.11.2005; published 05/20/2007, Bull. No.

49. Nygmatulin R.I. Fundamentals of the mechanics of heterogeneous environments / R.I. Nygmatulin - M.: Nauka, 1978, 336 p.

50. Самокищ М. І., Клевцов М. М., Божок А. М., Бендера Г. М.. Двигуни

сільськогосподарських енергетичних засобів: Навч. посібник для студ. аграрних закладів освіти I-IV рівнів акредитації із спец. "Механізація сільського господарства" / М.І.Самокищ (ред.), М.М.Клевцов (ред.) — К.: Урожай, 1998. — 319 с.

51. Україна. Комбікорми-2014: II Міжнар. конф. з комбіормів, 6-8 квітня, Київ: Зб. доп. конф. / Академія аграрних наук. — К.: Поліграфінко, 2014. —

131 с

52. Черкун В. Я. Технология приготовления полноцационных кормосмесей для животных. Кормоцеха / УААН; Институт механизации животноводства. — Запорожье, 1997. — 218 с.

НУБІП України

НУБІП України
Додатки

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України